

דוחות כספיים מאוחדים ביניים (לא מבוקרים)

ליום 31 במרץ 2009

תוכן העניינים

1 דוח הדירקטוריון	. 1
31 הצהרת (certification) המנהל הכללי	. 2
33 הצהרת (certification) החשבונאי הראשי	. 3
34 סקירת ההנהלה	. 4
45 דוח סקירה של רואי החשבון	. 5
 תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)	. 6
46 6.1 מאזן	
47 6.2 דוחות רווח והפסד	
48 6.3 דוחות על השינויים בהון העצמי	
50 6.4 דוח על תזרימי המזומנים	
52 ביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)	. 7

ניתן להוריד את הדוח הרבעוני מאתר הבנק : www.bankjerusalem.co.il

דוח הדירקטוריון ליום 31 במרץ 2009

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 25 במאי 2009 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2009 (להלן: "התקופה הנסקרת"). הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מבוססים בסכומים מדווחים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" - וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ולא על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ולא על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תוכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ולא בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוח זה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוח על מידע כאמור.

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הנפיק הבנק לראשונה מניות לציבור והפך בכך לחברה שמנייתה נסחרת בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ביוני 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ.

הבנק פועל כבנק מסחרי משנת 1998 והוא נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי הבית - תושבי ישראל ותושבי חוץ - ופועל בתחומי המשכנתאות, החסכונות והפיקדונות, שוק ההון, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב ואשראי מסחרי אחר. שילוב עסקי זה של בנקאות מסחרית ובנקאות למשכנתאות, מאפשר לבנק להציע ללקוחותיו מגוון של שירותים, תוך שמירה על רמת רווחיות ופיזור הסיכון. הנהלתו של הבנק נמצאת בירושלים, והוא פועל באמצעות 16 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

התוצאות העסקיות - הרווח והרווחיות

הרווח הנקי הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 20.8 מיליוני ש"ח, לעומת 16.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 25%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 16.7% לעומת 13.9% בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול ברווח מפעילות מימון.

הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 61.1 מיליוני ש"ח, לעומת 49.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של כ- 24%. עיקר הגידול נובע ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה ורווח מניירות ערך סחירים בסך 20.6 מיליוני ש"ח, ומגידול ברווח פוזיציות בסך 3.3 מיליוני ש"ח. מנגד, חל קיטון ברווח מהון פיננסי בסך 4.1 מיליוני ש"ח בשל ירידת הריבית ונרשמה הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך בסך 4.4 מיליוני ש"ח.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בתקופה הנסקרת ב- 3.9 מיליוני ש"ח, לעומת 0.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקרו מגידול בהפרשות בגין הלוואות לדיור ומגידול בהפרשה הנוספת בגין סיווג חובות בעייתיים.

ההפרשה לחובות מסופקים בתקופה הנסקרת בגין יתרת תיק האשראי לציבור (כולל סיכון האשראי החוץ-מאזני) היוותה 0.2% (במונחים שנתיים) מיתרת התיק. ההפרשה המצטברת לחובות מסופקים בגין יתרת תיק האשראי לציבור (כולל סיכון האשראי החוץ-מאזני) היוותה בתום התקופה הנסקרת 1.8% מיתרת התיק.

הרווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 57.2 מיליוני ש"ח, לעומת 48.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 18%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 20.4 מיליוני ש"ח, לעומת 20.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – קיטון של 2%.

סך הכנסות הבנק (ללא הפרשה לחובות מסופקים) הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 81.5 מיליוני ש"ח, לעומת 70 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – גידול של 16%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 43.2 מיליוני ש"ח, לעומת 41.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של כ- 3%.

הרווח מפעולות רגילות לפני מסים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 34.4 מיליוני ש"ח, לעומת 27.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 26%. עיקר הגידול נובע מגידול ברווח מפעילות מימון.

ההפרשה למסים הסתכמה בתקופה הנסקרת ב- 13.6 מיליוני ש"ח, לעומת 10.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – גידול של כ- 28% הנובע מהגידול ברווח מפעולות רגילות.

התפתחויות העיקריות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2009 הסתכם ב- 9,435 מיליוני ש"ח, לעומת 9,251 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – גידול של כ- 2%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2009 הסתכמה ב- 466 מיליוני ש"ח, לעומת 351 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – גידול של 33%.

יתרת ניירות הערך ליום 31 במרץ 2009 הסתכמה ב- 1,390 מיליוני ש"ח, לעומת 1,292 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – גידול של 8%.

להלן הרכב ניירות הערך:

יתרות ליום		
31 בדצמבר 2008	31 במרץ 2009	
במיליוני ש"ח		
1,085	1,113	אגרות חוב ממשלתיות
116	169	אגרות חוב בנקאיות
91	108	אגרות חוב קונצרניות ואחרות
1,292	1,390	סה"כ ניירות ערך

יתרת האשראי לציבור הסתכמה ביום 31 במרץ 2009 ב- 7,485 מיליוני ש"ח, לעומת 7,510 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008. הקיטון ביתרות האשראי נבע בעיקרו מקיטון של 9% ביתרת האשראי לרכב שהסתכמה ביום 31 במרץ 2009 ב- 672 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 740 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008. לפרטים בנושא התפתחויות בשוק הרכב ראה בפרק התפתחויות מהותיות.

להלן טבלת נתוני ביצועי אשראי לדיור ולרכב:

שינוי באחוזים	31 במרץ		
	2008	2009	
	במיליוני ש"ח		
13	229	259	ביצועי אשראי לדיור
6	16	17	מיחזור הלוואות לדיור
13	245	276	סה"כ אשראי לדיור (כולל מיחזורים)
(66)	148	50	ביצועי אשראי לרכב
(17)	393	326	סה"כ אשראי לדיור (כולל מיחזורים) ורכב

יתרת ההלוואות מפיקדונות לפי מידת גביה הסתכמה ביום 31 במרץ 2009 ב- 3,176 מיליוני ש"ח, לעומת 3,279 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – ירידה של כ-3%. סך ההלוואות לפי מידת גביה, כולל מתן הלוואות עומדות ומענקים, שניתנו בתקופה הנסקרת הסתכמו בכמיליון ש"ח, לעומת 17 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 במרץ 2009 ב- 7,356 מיליוני ש"ח, לעומת 7,279 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – גידול של כ-1%.

יתרת ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר (ריפוי) הסתכמה ביום 31 במרץ 2009 ב- 150 מיליוני ש"ח, לעומת 50 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008.

יתרת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 31 במרץ 2009 ב- 1,135 מיליוני ש"ח (מזה – יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 429 מיליוני ש"ח) לעומת 1,188 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 (מזה – יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 426 מיליוני ש"ח) – קיטון של 5%.

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של הבנק ופרטים אחרים שפורסמו בדוח הדירקטוריון מצורפים בנספח לדוח הדירקטוריון.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניות

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 31 במרץ 2009 הסתכם ב- 579.4 מיליוני ש"ח, לעומת 519.9 מיליוני ש"ח בתום השנה הקודמת, גידול של 11%. גידול זה נבע בעיקרו מרווחי הבנק בתקופה הנסקרת, בסך 20.8 מיליוני ש"ח, ומגידול בקרן ההונית בגין התאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך כ-36.9 מיליוני ש"ח (נטו לאחר השפעת מס). התנועה החיובית בקרן ההונית נובעת מעלית ערך באגרות חוב קונצרניות בסך 15.5 מיליוני ש"ח, מעלית ערך באגרות חוב ממשלתיות בסך 16.6 מיליוני ש"ח, ומעלית ערך באגרות חוב בנקאיות בסך 4.8 מיליוני ש"ח.

הבנק בוחן מדי תקופה את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. הבנק קבע קריטריונים למעקב אחר ניירות הערך ולבחינה האמורה. קריטריונים אלו מתבססים על הגורמים הבאים:

- שינוי בדירוג ניירות הערך על ידי סוכנויות הדירוג.
- משך הזמן בו נסחר הנייר בתשואה גבוהה.
- מקרים חריגים כגון ירידת ערך חריגה.

כמו כן, קבע הבנק קריטריונים נוספים שבהם תבוצע הפרשה מיידית לירידת ערך. קריטריונים אלו מתבססים על הגורמים הבאים:

- הדירוג הנוכחי של נייר הערך על ידי סוכנויות הדירוג.
- תשואה נוכחית חריגה שבה נסחר נייר הערך.
- משך הזמן שבו נסחר נייר הערך בתשואה חריגה.
- אינדקציות שליליות מהותיות מתוך הדוחות הכספיים.

קריטריונים אלו נידונו בוועדת האשראי הדירקטוריונית ואושרו על ידה.

במהלך הרבעון הבנק רשם הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בסך 4.4 מיליוני ש"ח המתייחסת לאגרת חוב אחת.

להלן מידע לגבי ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה (ממשלתיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן ההונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה:

סכום ירידת ערך (במיליוני ש"ח)						שיעור ירידת ערך לתאריך הדוח הכספי
סה"כ ירידת ערך ליום		משך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו				
31 במרץ 2008	31 במרץ 2009	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים	
10.8	8.4	4.4	4.0	--	--	עד 20%
12.5	8.2	3.6	4.6	--	--	20%-40%
31.3	7.7	1.5	6.2	--	--	מעל 40%*
54.6	24.3	9.5	14.8	--	--	

* ליום 5 במאי 2009 ירידת הערך של ניירות ערך שבהם שיעור ירידת הערך היה גבוה מ-40% הסתכמה לסך של 1.1 מיליוני ש"ח.

בסיס ההון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון (הלימות ההון) הסתכם ב- 31 במרץ 2009 ב- 856 מיליוני ש"ח לעומת 822 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008.

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, יחס הלימות ההון של הבנק יעמוד בסוף שנת 2009 על 12%, כאשר יחס ההון הראשוני לנכסי הסיכון יעמוד על שיעור של 8.5%.

יחס ההון לרכיבי הסיכון עמד בסוף התקופה הנסקרת על 12.1% (בתום שנת 2008 – 11.8%). יחס ההון הראשוני לנכסי הסיכון עמד בסוף התקופה הנסקרת על 8.1% (בתום שנת 2008 – 7.8%).

הבנק בוחן מעת לעת את צרכי ההון שלו ומגייס באופן שוטף פיקדונות נדחים בהתאם לצרכיו. התוכנית העסקית של הבנק מביאה בחשבון גיוס אפשרי של פיקדונות נדחים לצורך פעילותו השוטפת.

יתרת תעודות ההתחייבות וכתבי התחייבויות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב-31 במרץ 2009 ב- 285 מיליוני ש"ח, לעומת 274 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008.

התפתחויות מהותיות

עסקי הבנק מושפעים מרמת הפעילות הכלכלית במשק. לפיכך, שינוי לטובה או לרעה בפעילות המשק, עשוי להשפיע על עסקי הבנק. הבנק עוקב מקרוב אחר ההתפתחויות המופיעות בפרק זה ונערך לצמצם את ההשפעה השלילית שלהן על פעילותו. לפרטים בדבר היערכות הבנק ראה להלן בפרק של דיון בגורמי סיכון.

ההתפתחויות העיקריות במשק

לאחר הרבעון הסוער שחתם את שנת 2008, אופיין הרבעון הראשון של שנת 2009 ברגיעה יחסית תוך נטייה לעלויות בשוקי המניות וירידת תשואות במרבית אגרות החוב. על פי הערכות בנק ישראל ומשרד האוצר, צפויה ירידה חדה בשיעור הצמיחה במשק ואינדיקטור לכך הוא הירידה במדד המשולב לבחינת מצב המשק. במהלך הרבעון הראשון של השנה ירד המדד ב- 3.4% בהשוואה לעליה של 4.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

האוצר פרסם תכנית כלכלית הכוללת חמישה צעדים: שני הראשונים הם הרחבת האשראי ועידוד היצוא, בלימת האבטלה וקידום התעסוקה ואותם מגדיר שר האוצר כשלבי הבלימה, ואילו שלושת השלבים האחרים מיועדים ליצור מחדש את הצמיחה והם: רפורמות מבניות, מדיניות המיסים תשתיות פיזיות והון אנושי.

כחלק מההתמודדות העולמית והמקומית עם ההאטה הכלכלית ומשבר האשראי, הפחיתו הבנקים המרכזיים את הריביות בשווקים הפיננסיים. ריבית ה-Fed עמדה במהלך הרבעון בטווח של כ- 0.25%-0% וריבית בנק ישראל ירדה משיעור של 1.75% עד לרמה של 0.5%. עיקר דאגתם של נגידי הבנקים המרכזיים בעולם נתונה בעת הזו למאבק בהאטה הכלכלית.

שיעור האינפלציה הסתכם ברבעון הראשון של השנה ב-0.1% וב-12 החודשים האחרונים עלה המדד ב- 2.1%.

במהלך הרבעון הראשון של השנה התחזק שערן של הדולר אל מול השקל בכ- 10.1%. התחזקות הדולר נבעה מהורדות הריבית שביצע בנק ישראל וכן מאישורה של תכנית החילוץ האמריקאית אשר גרמה להסטה מסוימת של השקעות מישראל לחו"ל. עוד יצוין כי בנק ישראל ממשיך ברכישות בשוק המט"ח על אף שיתרות המט"ח שלו גדלו מעבר להצהרתו הראשונית בעת פרסום תכנית זו.

היציבות בשוק ההון הורגשה היטב בשוק אגרות החוב. לאחר המפולת במחירי אגרות החוב שהתרחשה במהלך החודשים ספטמבר - נובמבר 2008, נרשמו עלויות משמעותיות במחירי מרבית אגרות החוב ותיקון משמעותי נרשם בתשואותיהן. מדד התל-בונד 20 עלה בסיכום רבעוני בכ- 7.4%, זאת לאחר שברבעון האחרון של שנת 2008 נפל המדד ב- 4.4%.

בשוק ההון המקומי נרשמו עלויות שערים בולטות. מדד ת"א 25 רשם עליה של כ-12.5% ומדד ת"א 100 רשם עליה של כ- 18.8%. בנק ישראל הודיע כי בכוונתו לרכוש אגרות חוב ממשלתיות בסך של כ- 200 מיליוני ש"ח בממוצע ליום בהיקף כולל של 15-20 מיליארד ש"ח.

רמת האבטלה במשק החלה לעלות והתחזיות להמשך השנה אינן מעודדות. שיעור האבטלה בחודש פברואר עמד על 6.9% זאת בהשוואה ל 6.3% בפברואר 2008.

נתוני הגירעון התקציבי מצביעים על האטה בפעילות הכלכלית במשק. בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2009 הסתכם הגירעון התקציבי בכ- 4.8 מיליארדי ש"ח, זאת בהשוואה לעודף של 5.6 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית, בהובלת הכלכלה האמריקאית, הפנימו ככל הנראה את גודל המשבר הכלכלי ופעלו במהלך הרבעון במספר דרכים על מנת לצמצם את נזקי המשבר ולייצב את שוקי ההון. בארה"ב אישר הקונגרס את תוכניתו של שר האוצר, אשר כללה בין היתר הזרמה של מיליארדי דולרים למערכת הבנקאית בארה"ב באמצעות "קרן לייצוב פיננסי". הממשל האמריקאי הודיע כי יבצע "מבחני לחץ" לבנקים הגדולים (נכסים מעל 100 מיליארד דולר) וזאת על-מנת לבחון את מבנה ההון שלהם ואת השלכותיהם של זעזועים כלכליים על חוסנם הפיננסי. כחלק מהסיוע שיושט לבנקים ידרשו אלה להגביר את השקיפות במאזניהם וכן ידרשו במקרים מסוימים להעביר מניות לבנק המרכזי בתמורה לסיוע. עוד בתוכנית, סיוע לשוק האשראי על ידי תמיכה בשוקי הנכסים המאוגחים וכן סיוע לשוק המשכנתאות. היקף תוכנית הסיוע הינו חסר תקדים וצפוי להסתכם במעל לטריליון דולר. הצלחת התוכנית תתברר בעתיד אך כבר עם הצגתה עוררה ביקורת, כי התוכנית מסורבלת, אינה פותרת בעיות מערכתיות בכלכלה האמריקאית ומעמיקה את הגירעון התקציבי של ארה"ב.

חוסר הוודאות ביחס להתפתחות המשבר וכן חשש באשר לביצועיהן של פירמות גדולות בארה"ב (בדגש על ענף הבנקאות ותעשיית הרכב), גררו ירידה במרבית המדדים המובילים בארה"ב. מדד הדאו-ג'ונס ירד בשיעור חד של 13.3%, מדד ה S&P 500 ירד בשיעור של 11.7% ומנגד עלה מדד נאסד"ק 100 בשיעור קטן של 2%.

ריבית ה- Fed נותרה במהלך כל הרבעון בטווח של 0%-0.25% וזאת כחלק מהאמצעים שנוקט הבנק המרכזי לחיזוק הכלכלה. במקביל הפחית נגיד הבנק האירופי את הריבית בגוש האירו לרמה של 1.5% ולאחר תאריך המאזן הופחתה הריבית שוב לרמה של 1.25%.

מחיר הנפט ירד בסיכום רבעוני ב- 15.8% ועמד על 49.9 דולר לחבית. בין הסיבות לירידה במחירי הנפט ניתן לציין כמובן את ההאטה העולמית אשר משפיעה באופן ישיר על הביקוש לדלקים וכן את יוזמתו של נשיא ארה"ב לפתח בצורה משמעותית את ענף האנרגיה הירוקה בשנים הקרובות.

אינפלציה ושער חליפין

במהלך הרבעון הראשון של 2009, ירדה האינפלציה במשק הישראלי ב- 0.1%. הקיפאון במחירים נבע בין היתר מחששם של בעלי עסקים מהשלכות המיתון והורדה של מחירים כתגובה. יצוין כי המדד ללא מרכיב הדיור רשם ירידה של כ- 0.6%.

בשוק מטבע החוץ נרשמה התחזקות הדרגתית של הדולר אל מול השקל. במהלך הרבעון חצה הדולר את גבול 4 השקלים ונסחר במרבית הרבעון בשער הגבוה מרמה זו. בסיכומו של הרבעון הראשון עלה שער הדולר ב- 10.1% ושערו נקבע על 4.19 ש"ח לדולר. תהליך הורדת הריבית בארץ, רכישות המט"ח של בנק ישראל בשילוב עם אישורה של תוכנית הסיוע האמריקאית הוביל להתחזקותו של המטבע האמריקאי.

מגמת התחזקות קלה יחסית אפיינה את המסחר באירו. בסיכום רבעוני עלה המטבע האירופי ב- 5.2% ושערו עמד על 5.57 ש"ח לאירו בסיכום הרבעון.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

הגירעון הממשלתי ברבעון הראשון הסתכם ב- 4.8 מיליארדי ש"ח. נתון חריג ביחס לרבעונים מקבילים בשנים קודמות. העודף התקציבי בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם ב- 5.6 מיליארדי ש"ח, וברבעון הראשון של שנת 2007 עמד העודף על 6.4 מיליארדי ש"ח. הגירעון ב- 12 החודשים האחרונים (אפריל 2008 עד מרץ 2009) הסתכם בכ- 24.8 מיליארד שקלים.

הרבעון הראשון של שנת 2009 התאפיין בפירעון חובות גבוה של קרן וריבית שהסתכם בסך של כ- 38 מיליארד ש"ח, דבר שהותיר לכל יתר הוצאות הממשלה סך של כ- 38 מיליארד ש"ח בלבד והכתיב מסגרת הוצאה הדוקה מאוד למשרדי הממשלה. סך הוצאות של משרדי הממשלה הסתכמו כפי שתוכנן בסך של 38.9 מיליארד ש"ח, זאת לעומת ממוצע הוצאה של 41.0 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון בשנים 2007 ו- 2008. סך ההכנסות ממיסים הסתכמו בחודש מרץ בכ- 14.7 מיליארד שקלים וברבעון כולו בסך של 42.4 מיליארד בהשוואה ל- 49.7 ברבעון הראשון אשתקד (ירידה נומינלית של 14.7%).

בנק ישראל הוריד את הריבית במשק. בסיכום רבעוני ירדה הריבית ב- 1.25% והיא עמדה בסוף הרבעון הראשון על 0.5%. תהליך הורדת הריבית החל בחודש אוקטובר 2008 עת עמדה הריבית במשק על 4.25%. השלכות המשבר הכלכלי ורצונו של בנק ישראל לסייע בהתמודדות עם משבר האשראי, הביאו את נגיד בנק ישראל לביצוע תהליך מתמשך של הורדת ריבית בשיעור מצטבר של 3.75%. פער הריביות בין ישראל לארה"ב עמד בסוף הרבעון על 0.25% בלבד. בנק ישראל ביסס את החלטתו בדבר הורדות הריבית על מספר גורמים: הציפיות לאינפלציה נמוכה ב- 12 החודשים הקרובים, התכווצות הפעילות הכלכלית במשק והירידה בביקושים ליצוא ובביקושים המקומיים, גידול במספר הבלתי מועסקים במשק וכן המשך העדכונים כלפי מטה בתחזיות של גופים בינלאומיים ביחס לשיעור הצמיחה במשק.

שוקי ההון והכספים

בסיכום של הרבעון הראשון של שנת 2009 עלו המדדים המובילים בבורסה של ת"א. עיקר העליות נרשמו במהלך חודש מרץ. ההשפעות החיוביות על השווקים היו אישורה של תוכנית הסיוע האמריקאית שבמסגרתה נרכשו אגרות חוב ואושר מתווה סיוע לבנקים, רכישות אגרות חוב ממשלתיות על ידי בנק ישראל והורדת ריבית לרמה נמוכה היסטורית של 0.5%. גורמים אלו גברו על הנתונים השליליים כדוגמת המשך הקשיים של הגופים הפיננסים בארה"ב, הקשיים בענף הרכב האמריקאי וכן פרסומם של הדוחות הכספיים של שנת 2008. בסיכום רבעוני עלה מדד 25 ב-12.5% ומדד ת"א 100 עלה ב- 18.8%. מניות ענף הנדל"ן התאוששו מהנפילות החדות שאפיינו את סוף שנת 2008. מדד נדל"ן 15 רשם בסיכום רבעוני עליה של כ- 39%. הקשיים האופפים את ענף הבנקאות העולמית ואי הוודאות על עומק המשבר הכבידו על מניות הבנקים בארץ ומדד הבנקים רשם עליה מזערית של 0.6% בלבד.

בשוק אגרות החוב נרשמה התאוששות משמעותית. שוק אגרות החוב הקונצרני רשם ברבעון הראשון של שנת 2009 ירידה חדה בתשואות וזאת על רקע הירידה בפרמיית הסיכון והרגיעה היחסית בשוק ההון המקומי. הנפילות החדות שאירעו בסוף שנת 2008 הביאו את שוק אגרות החוב הקונצרניות לרמות שפל. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 המשיכה מגמת העליות שאפיינה את דצמבר 2008, ובסיכום רבעוני רשמו המדדים המרכזיים עליות נאות. מדד תל-בונד 20 עלה בסיכום רבעוני ב- 7.4% ומדד תל-בונד 40 עלה בשיעור מצטבר של 17%.

אגרות החוב הממשלתיות, צמודות המדד והלא צמודות מסוג "שחר", השלימו עליה מתונה של עד 5.5% בסיכום רבעוני.

מחזור המסחר היומי הממוצע עמד במהלך הרבעון על 1.2 מיליארדי ש"ח, נמוך מממוצע המסחר של שנת 2008. מחזורים נמוכים יחסית נרשמו גם במסחר באופציות המעו"ף.

הריבית הנמוכה על השקל ורמות נמוכות בשוק המניות הובילו לפדיונות בקרנות הכספיות. במהלך הרבעון נפדו מהקרנות כ- 2.6 מיליארדי ש"ח.

בקרנות הנאמנות נרשם גיוס חיובי מצטבר של 5.7 מיליארדי ש"ח, כאשר עיקר הגיוס היה בקרנות אגרות חוב ובקרנות שקליות.

ענף הבנייה

ההאטה הכלכלית הורגשה אף היא בענף הבנייה. מסיכום נתוני הרבעון הראשון עולה כי חלה ירידה של 12.8% במכירה של דירות חדשות בהשוואה לרבעון הקודם. סך הדירות החדשות שנמכרו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 הסתכם ב- 960 דירות.

כ- 70% מהדירות החדשות שנמכרו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 היו ממוקמות ב- 15 ערים במרכז הארץ. הערים בהן נרשם מספר העסקאות הגדול ביותר הם פתח-תקווה, ירושלים, נתניה ורחובות.

מלאי הדירות החדשות שנותרו למכירה ממשיך לקטון. נכון לסוף חודש מרץ עמד מספר הדירות החדשות שנותרו למכירה על 9,460 דירות, ירידה של 4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

הריבית הממוצעת על משכנתאות צמודות מדד ירדה במהלך הרבעון מרמה של 4.14% לרמה של 3.47%.

שוק הרכב

המשבר הכלכלי פגע ביבואני הרכב ובחברות הליסינג. מנתונים שפרסם איגוד יבואני הרכב עולה כי במהלך הרבעון הראשון של השנה נפלו מסירות הרכבים החדשים (פרטי ומסחרי) בשיעור חד של 37% והסתכמו ב- 38.7 אלפי רכבים חדשים זאת בהשוואה ל- 61.1 אלפי רכבים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה החדה במכירות הובילה לגידול חד במלאי הרכבים החדשים, אשר ממתנים בשטחי האחסנה זמן ארוך מהצפוי. העליה בעלויות האחסנה ובעלויות מלאי אחרות גרמה לירידה ברווחיות היבואנים.

באופן דומה, המשבר הכלכלי, תקנות מס חדשות והפחתת עלויות בקרב המעסיקים הגדולים הותירו את חברות הליסינג עם מלאי גדול ופגעו בחוסן הכלכלי.

תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

הפעילויות העיקריות

בתקופה הנסקרת המשיך הבנק במימוש תוכניתו העסקית.

קבוצת בנק ירושלים פועלת באמצעות מטה הבנק, חברות בנות וסניפי הבנק. החלוקה למגזרי הפעילות של הבנק מבוססת על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים. הקבוצה פועלת ומספקת מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים:

- מגזר משקי הבית
- מגזר בנקאות פרטית (בעיקר לתושבי חוץ)
- מגזר עסקי
- מגזר ניהול פיננסי

פירוט בקשר לתוצאות הפעילות לפי מגזרי פעילות, ההכנסות והרווח הנקי, ראו ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תיאור מורחב של המגזרים:

מגזר משקי בית

פעילות המבוצעת מול משקי בית - יחידים תושבי ישראל בכל סניפי הבנק. מגזר זה הינו מגזר הפעילות העיקרי של הבנק והכנסותיו מהוות כ- 47% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: משכנתאות, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון.

הפעילות במשכנתאות כוללת מספר מוצרים ושירותים:

- מתן הלוואות לדיור כנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל פי מגוון מסלולי ריבית. ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן - "הלוואות תקציב").
 - שירותים נלווים להלוואות הקשורים בביטוח חיי לווים ובביטוח נכס אגב משכנתא, המבוצעים באמצעות עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן - "עיר שלם").
- הפעילות בבנקאות ופיננסים כוללת בעיקר מתן אשראי לצורך רכישת כלי רכב, אשראי לזמן קצוב כנגד בטחונות וכן אשראי באמצעות הנפקת כרטיסי אשראי. כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות וחסכונות מיחידים.
- בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר המוצרים הבאים: שירותי ברוקראז' – ביצוע ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל; ייעוץ בהשקעות – מתן שירותי ייעוץ בניירות ערך ללקוחות; ניהול תיקי השקעות – ניהול נכסים פיננסיים עבור לקוחות באמצעות ירושלים ניהול תיקי השקעות, חברה בת בבעלות מלאה.
- הרווח הנקי במגזר משקי הבית הסתכם במהלך התקופה הנסקרת ב- 2.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 6.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון ברווח נובע מקיטון בהכנסות המימון (כאמור להלן) ומעליה בהפרשה לחומ"ס בגין הלוואות לדיור.
- הכנסות המגזר מפעולות רגילות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 38.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 39.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הירידה בהכנסות נובעת מירידת הריבית ושחיקת המרווחים דבר שהביא לקיטון בהכנסות המימון ולקיטון בהכנסות מהון הפיננסי המשוייכות למגזר זה.

ההפרשה לחומ"ס הסתכמה בתקופה הנסקרת בהוצאה של 3.6 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאה של 0.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לדיור מכספי הבנק שבוצע במגזר בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 151 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-157 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לדיור במגזר, מכספי בנק, לסוף התקופה הנסקרת הסתכמה ב- 5,221 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 5,023 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה (הלוואות מכספי תקציב) הסתכמה ב- 3,176 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 3,279 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2008.

מגזר בנקאות פרטית

פעילות המבוצעת מול לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 9% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: משכנתאות, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון.

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 2.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 2.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 7.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 8.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - קיטון של כ-10%. עיקר הקיטון נבע מירידה ברווח ממרווח בעקבות הירידה בריבית הליבור בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לדיור במגזר לסוף התקופה הנסקרת הסתכמה ב- 899 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 706 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הפעילות במשכנתאות כוללת מתן הלוואות מכספי בנק ללקוחות פרטיים, תושבי חוץ ותושבי ישראל, בעלי עושר פיננסי גבוה, למימון רכישת דירות בארץ, וכן אשראי אחר בשעבוד דירת מגורים. האשראי לדיור מכספי הבנק שבוצע במגזר בתקופה הנסקרת הסתכם בכ-72 מיליוני ש"ח, בדומה לתקופה מקבילה אשתקד.

פעילות בנקאות ופיננסים כוללת מתן אשראי ופעילות בחשבונות עו"ש גם ללקוחות המגזר השלישי. כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות במט"ח בעיקר מיחידים תושבי חוץ.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר, כמו ללקוחות יתר המגזרים, המוצרים הבאים: ברוקראז' וייעוץ בהשקעות.

חלקו של המגזר בסך רווחיות הבנק מפעולות רגילות בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 10% בהשוואה ל- 16% בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר עסקי

פעילות המבוצעת מול לקוחות עסקיים ותאגידיים בסניפים מוגדרים של הבנק. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 12% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: בניה ונדל"ן, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון. פעילות הבנק במגזר זה הינה בעיקר מתן אשראי לזמן קצוב המגובה בביטחונות מוחשיים (נדל"ן, כלי רכב ופיקדונות כספיים).

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 1.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של כ- 3.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מירידה ברווח ממימון ובהכנסות התפעוליות, כמפורט להלן.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 10.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 15.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהכנסות נובע בעיקרו מירידת ריבית הפריים דבר שהביא לשחיקת המרווח במגזר הלא צמוד ומירידה בהכנסות הברוקראז'.

ההפרשה לחומ"ס הסתכמה בתקופה הנסקרת בהוצאה של 0.5 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאה של 0.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

פעילות בניה ונדל"ן כוללת מתן אשראי לחברות בניה ונדל"ן, ליווי פרויקטים בשיטת הליווי הסגור והנפקת ערבויות לפי חוק המכר (דירות) וערבויות אחרות.

יתרת האשראי בתחום הנדל"ן ליום 31 במרץ 2009 הסתכמה ב- 867 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 828 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2008.

פעילות בנקאות ופיננסים כוללת מתן אשראי למימון פעילות שוטפת, מימון רכישת נכסים מסחריים לשימוש עצמי, כגון חנויות או משרדים ומתן שירותים נלווים לעסקים, כדוגמת ערבויות, המרות מט"ח וסחר חוץ. הבנק מתמקד בעיקר בתחום המסחר הסיטונאי ושירותים עסקיים שונים ואשראי לחברות ליסינג. כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות מגופים מוסדיים וחברות באמצעות מגוון הפיקדונות הקיים בבנק.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר, כמו ללקוחות יתר המגזרים, המוצרים הבאים: ברוקראז', ייעוץ בהשקעות וניהול תיקי השקעות.

מגזר ניהול פיננסי

המגזר כולל תחומי פעילות של הבנק שאינם נובעים מפעילות מול לקוחות, ובכלל זה ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

הרווח במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 15.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 4.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע בהכנסות המגזר, כמפורט להלן.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 25.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 7.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה ומגידול ברווחי פוזיציות.

גיוס מקורות המימון

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית בסך פיקדונות הציבור. יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 במרץ 2009 ב- 7,356 מיליוני ש"ח לעומת 7,279 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008. פיקדונות הציבור כוללים חסכונות ופיקדונות ממשקי בית ופיקדונות שגויסו מגופים מוסדיים ומחברות. להלן הרכב מקורות המימון של הבנק הכוללים את פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים:

שינוי לעומת		יתרות ליום			
31	31	31	31 במרץ		
בדצמבר	במרץ	בדצמבר	2008	2009	
2008	2008	2008			
מיליוני ש"ח					
74	238	3,386	3,222	3,460	1. פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש
(46)	255	2,898	2,597	2,852	2. תוכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
48	69	828	807	876	3. פיקדונות במט"ח
1	(58)	167	226	168	4. פיקדונות צמודי מט"ח
77	504	7,279	6,852	7,356	סה"כ פיקדונות הציבור
(53)	(120)	1,188	1,255	1,135	5. תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים *
24	384	8,467	8,107	8,491	סה"כ מקורות מימון

* עיקר הקיטון נובע מרכישה עצמית של אגרות חוב.

הסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל

במהלך התקופה הנסקרת לא נחתמו הסכמים מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

המידע המפורט בפרק זה בנושא גורמי סיכון להם חשוף הבנק הנו "מידע צופה פני עתיד" העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק בדבר התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, שינויים בטעמי הלקוחות והתגברות התחרות.

פעילות הבנק מושפעת מהמצב הכלכלי, מההתפתחויות בשוק הנדל"ן וההון ומשינוי רגולציה. האטה כלכלית או משבר אפשרי בשוק הנדל"ן ו/או בשוק ההון עלולים להשפיע על פעילותו של הבנק בכלל ועל פעילותו במגזרי המשכנתאות והנדל"ן בפרט:

- במקרה כנ"ל, הביקוש למימון בשוק הנדל"ן למגורים עלול לרדת, ומרווח המימון עלול להישחק.
- בנוסף, הבנק עלול להיות חשוף לסיכונים אשראי שיכולים לנבוע מפגיעה ביכולת ההחזר של לווים מסחריים, מגידול בהיקף הפיגורים של לווים משכנתאות על רקע של הרעה ביכולת ההחזר, ומסיכונים הנובעים מירידה בשווי של דירות מגורים בכל הארץ או באזורים מסוימים בהם הבנק פועל, והמהווים בטוחה לאשראי שהעמיד הבנק.
- האטה בשוק ההון עלולה לפגוע בעסקי הבנק בתחום שוק ההון או במגזר הניהול הפיננסי. אולם מאחר ופעילות הבנק בתחום זה אינה מהווה חלק גדול מעסקיו, הערכת הבנק הינה כי אין ביכולתו של מימוש סיכון זה כדי לפגוע בבנק באופן מהותי.

כמו כן, פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים, ובהם סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות. לבנק חשיפות נוספות, הנובעות מסיכונים תפעוליים ומסיכונים משפטיים. הבנק פועל במגוון של תחומי פעילות ומגזרי הצמדה והזרמים הכספיים הנובעים מפעילותו - המסתכמים במאות מיליוני ש"ח בחודש - מחייבים ניהול שוטף של הסיכונים השונים. סיכונים אלו מנוהלים בכפוף לחברי הנהלה כמפורט להלן:

סיכון האשראי מנוהל על ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכונים השוק והנזילות מנוהלים על ידי המשנה למנכ"ל ומנהל סיכונים פיננסיים מר. י. נרדי, מנהל אגף ניהול סיכונים ונוסטרו. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על ידי מר. ר. שגיא, סמנכ"ל ומנהל אגף תפעול ותשתיות בנקאיות. הסיכון המשפטי מנוהל על ידי עו"ד ש. ויסטור, חברת הנהלה ויועצת משפטית.

דירקטוריון הבנק בכל ישיבה מקבל סקירה על התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים שוק ואחת לרבעון דן במסמך חשיפות המרכז את כל נתוני החשיפה לסיכונים שוק. כמו כן מאשר הדירקטוריון, לפחות אחת לשנה, את מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ואת מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים. במסגרת הדיון על המדיניות, קובע הדירקטוריון, את מגבלות החשיפה לסיכונים השונים. דירקטוריון הבנק הסמיך את ההנהלה לביצוע מדיניות זו.

כן פועלת ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים, המפקחת על מדיניות ניהול הסיכונים ומאשרת השקת מוצרים חדשים. הועדה דנה בכל ישיבה בהתפתחות החשיפה לסיכונים השוק השונים, והיא מקבלת דיווח על כל חריגה מהמדיניות או מהמגבלות שקבע הדירקטוריון. פורומים נוספים, דוגמת פורום פנימי לניהול סיכונים, או הועדה לניהול נכסים והתחייבויות המתכנסת פעמיים בשבוע, דנים ופועלים באופן שוטף, בנושאים המשפיעים על החשיפה של הבנק לסיכונים השוק ולסיכונים הנזילות.

הסמכות לשינוי חשיפות קיימות, הגדלתן או הקטנתן, ניתנה לגורמים שונים בבנק (כל גורם על פי מדרג הסמכויות המאושר), והכול תוך עמידה במגבלות אותן קבע הדירקטוריון. כמו כן, באגף הבקורות מרוכזת הבקרה על סיכונים האשראי ועל סיכונים השוק והנזילות.

מדיניות ניהול הסיכונים, שאושרה על ידי הדירקטוריון, נועדה לסייע להנהלה בהשגת יעדיה העסקיים, תוך הגבלה של ההפסדים (החשבונאיים או הכלכליים) העלולים להיווצר עקב החשיפה לסיכונים המוזכרים. אומדן החשיפה לסיכונים מתבסס על תחזיות והערכות שוטפות של ההתפתחויות הצפויות במשק ובשוקי הכספים וההון. הבנק מנהל את סיכוני השוק תוך התייחסות להגבלת החשיפה החשבונאית הנובעת מסיכונים אלו. יחד עם זאת, החשיפה החשבונאית במרבית הסיכונים איננה שונה מהותית מהחשיפה הכלכלית, ומדיניות הסיכונים וקביעת המגבלות נעשית תוך כדי התייחסות גם לחשיפה הכלכלית.

היערכות ליישום המלצות באזל II

ועדת באזל, המתאמת את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות, פרסמה בסוף יוני 2006 את המלצות ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II).

בנק ישראל פרסם ב-31 לדצמבר 2008 את הוראת השעה החדשה בנושא באזל II - "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון". ההוראה מגדירה את אופן חישוב הלימות ההון על-פי עקרונות באזל 2 והיא מבוססת על טיטות ההוראה שהפיץ בנק ישראל לתאגידי הבנקאיים במהלך השנים 2007 ו-2008.

כפי שקבע בנק ישראל החלו התאגידים הבנקאיים בישראל לדווח במקביל על תוצאות הלימות ההון, כפי שהן מחושבות היום וכפי שהן מחושבות במשטר באזל 2. הדיווח הראשון הועבר לבנק ישראל מהלך חודש אפריל 2009. הבנק צפוי להמשיך ולדווח במקביל עד תום שנת 2009. החל משנת 2010 צפויה המערכת הבנקאית לעבור לדיווח אחיד על-פי עקרונות באזל 2.

המלצות באזל II קושרות בין הלימות ההון הנדרשת מהבנקים לבין היעילות של תהליכי ניהול הסיכונים והאפקטיביות של הבקורות הפנימיות. בהקשר זה, מפנות המלצות ל-18 הנחיות ספציפיות ביחס לניהול סיכונים בתאגידי בנקאיים שפרסמה הוועדה בעבר. בנק ישראל הודיע כי בכוונתו לאמץ 14 הנחיות מתוך ההנחיות האמורות.

המלצות באזל II מתחלקות לשלושה נדבכים:

- נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק ולראשונה גם בגין סיכון תפעולי.
- נדבך שני - תהליך סקירת הפיקוח.
- נדבך שלישי - משמעת שוק.

הנדבך הראשון מאפשר, לצורך חישוב דרישות ההון, שימוש במספר גישות למדידת רכיבי סיכון בגין סיכונים אשראי, שוק וסיכונים תפעוליים: הגישה הסטנדרטית (Standardized Approach) או גישות מתקדמות יותר, המבוססות על מודלים פנימיים של דירוג לקוחות ואמידת סיכונים תפעוליים. הגישות המתקדמות כפופות לאישור מפורש של המפקח על הבנקים.

הנדבך השני שם דגש על ניהול סיכונים אינטגרטיבי. במסגרת זו נדרשים הבנקים לקבוע מתודולוגיות, תהליכים ונהלים אשר נועדו להבטיח את הלימות ההון בטווח הארוך, תוך בחינת כל הסיכונים המהותיים להם חשוף כל בנק. הבנקים נדרשים להוכיח את יישום המתודולוגיות הנדרשות להבטחת הלימות ההון. הפיקוח על הבנקים נדרש להעריך תהליכים אלו, ולהטיל אמצעי פיקוח בהתאם לצורך ולתוצאות ההערכה.

הנדבך השלישי מתייחס לרמת שקיפות ודרישות גילוי שתישמנה בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים, כחלק משלים לנדבך השני. דרישות אלו נועדו לסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את הלימות ההון של הבנק ואת המידע הנוסף הכלול בדוחות אלו לגבי ההון של הבנק, החשיפה לסיכונים השונים ותהליכי הערכתם. בנק ישראל פרסם הוראת שעה הדורשת החלת חלק מדרישות גילוי אלו כבר בדוחות הכספיים לשנת 2007.

הבנק מקיים עבודה רצופה מול חברת ייעוץ חיצונית המתמחה בנושא באזל II. יועצי החברה, בשיתוף עם צוותי עבודה מהבנק הכינו את התשתית המתאימה להטמעת הנדבך הראשון של ההוראה במערכות הבנק. כמו כן התקשר הבנק עם חברה נוספת, אשר ביצעה סקר פערים באשר לעמידת הבנק בהוראות הכלולות ב-14 ההנחיות אותן בנק ישראל מתכוון לאמץ. תוצאות הסקר שימשו את הבנק לבניית תוכנית עבודה, שבמסגרתה שואף הבנק לסגור את הפערים שעלו בסקר האמור.

הנהלת הבנק רואה חשיבות רבה בהיערכות לטיפול בנושא הסיכונים אף ללא התייחסות לגישת הקצאת ההון הנדרשת בעתיד. הבנק נערך לשילוב עקרונות באזל II בפעילותו העסקית והחל באיסוף הנתונים הנדרשים לצורך בניית מודלים סטטיסטיים לצורך דירוג לקוחות בבנק. בנוסף, במסגרת היערכות זו, מטמיע הבנק מערכת חדשה לניהול סיכונים אשראי באגף העסקי. מערכת זו תתמוך בקבלת ההחלטות למתן האשראי ותסייע בעתיד בבניית מודלים מתקדמים הנדרשים לצורך יישום המלצות באזל II.

יישום המלצות באזל II כרוך בעלויות שיתפרסו על פני מספר שנים.

סיכונים אשראי

מדיניות האשראי של הבנק מובאת אחת לשנה לדיון בדירקטוריון הבנק ומאושרת על ידו. במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, אשר מתייחסים הן למשקי בית והן ללקוחות העסקיים, על פי סיווגם הענפי. מדיניות האשראי של הבנק נגזרת מהשינויים שחלו בו עם הפעלתו כבנק מסחרי, תוך התחשבות במגבלות האשראי ללווה בודד ולקבוצות לווים וכניסה מבוקרת לתחומי אשראי חדשים. במהלך חודש יולי 2008, במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה הרגולטורית, את המגבלות של לווה בודד, של מסגרת לקבוצת לווים ושל מסגרת לששת הלווים הגדולים.

המדיניות העסקית של הבנק בתחום זה שמה דגש על שיפור איכותי של תיק האשראי בכל תחומי הפעילות, תוך ניהול בקרה מתמדת וקביעת מדיניות של טיב הביטחונות. במטרה לצמצם את סיכון האשראי, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים.

תיק האשראי בבנק מנוהל בשני אגפים: אגף האשראי הקמעונאי והאגף העסקי, תוך חלוקה ברורה לסמכויות אשראי, סוגי אשראי, סוגי לקוחות וסכומי אשראי. תהליך החיתום של האשראי אף הוא מוגדר, וכל בקשת אשראי נבחנת ומאושרת על פי מדרג סמכויות אישור האשראי ובהתאם לעקרונות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

להלן טבלת סיכון האשראי הכולל בגין לווים בעייתיים (במיליוני ש"ח)

יתרות ליום			
31 בדצמבר	31 במרץ		
2008	2008	2009	
			חובות בעייתיים⁽¹⁾ לדיור
76.1	84.7	82.7	שההפרשה בגינם היא לפי עומק הפיגור ⁽²⁾
52.8	42.1	72.4	שההפרשה בגינם אינה לפי עומק הפיגור
73.8	77.1	69.0	בפיגור זמני (פיגור מעל 3 חודשים עד 6 חודשים)
			חובות בעייתיים⁽¹⁾ אחרים
60.7	14.7	38.6	בהשגחה מיוחדת
26.0	11.5	45.1	בפיגור זמני
32.6	16.4	26.8	שאורגנו מחדש
67.8	75.3	69.9	שאינם נושאים הכנסה
389.8	321.8	404.5	סך כל האשראי המאזני ללוים בעייתיים⁽³⁾
41.5	35.3	44.4	סיכון האשראי החוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ⁽³⁾ ⁽⁴⁾
6.5	-	12.3	אגרות חוב בעייתיות
437.8	357.1	461.2	סיכון האשראי בגין לווים בעייתיים⁽³⁾

- 1 החובות מוצגים בניכוי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- 2 כולל חובות בעייתיים שאורגנו מחדש ואינם נמצאים בפיגור.
- 3 לא כולל חובות בעייתיים שמכוסים על ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).
- 4 כפי שחושב לצורך המגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שלוה נתן להבטחת חבות של צד שלישי.

חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים על בסיס מאוחד ליום 31 במרץ 2009

סיכון אשראי במיליוני ש"ח		מספר מוסדות	דרוג לטווח קצר	דרוג אשראי חיצוני
כולל	מאזני			
34	34	2	F1+ , A-1	AA עד A+

עם פרוץ המשבר הפיננסי בשנת 2008, צמצם הבנק את הפקדותיו במוסדות פיננסיים בחו"ל, קבע מגבלות על ריכוזיות ההפקדות וקבע נהלים מחמירים ובדיקות נדרשות טרם הפקדת כספים בבנקים זרים בחו"ל.

סיכוני השוק

כללי

הבנק קלט מערכת החולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. מערכת זו מאפשרת ניהול נכסים והתחייבויות (Asset and Liability Management - ALM) ובין היתר מאפשרת כימות של סיכוני השוק על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. בנוסף המערכת מעקב אחר מדדי סיכון נוספים כגון: חשיפות ריבית ובסיס ומבחני קיצון (Stress Testing).

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימאלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו.

מודל ה-VaR אומץ בבנקים בכל המדינות המפותחות, והוא מהווה אומדן לסיכון כולל של התיק לאחר התחשבות במתממים (קורלציות) בין כל גורמי הסיכונים הרלוונטיים.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי): סך הכל VaR - 15 מיליוני ש"ח. מזה: מקסימום למגזר הצמדה בודד - 10 מיליוני ש"ח. ביום 31 במרץ 2009 עמד ערך ה-VaR על 9.3 מיליוני ש"ח לעומת 9.7 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008. הערך המרבי של ה-VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה הנסקרת 9.3 מיליוני ש"ח.

בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד, שכן זה המגזר העיקרי שבו מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. ביתר המגזרים עיקר פעילותו של הבנק היא בריבית משתנה ולטווח קצר.

הבנק מנהל מעקב אחר התפתחות משך החיים הממוצע (המח"מ) של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה לנקוט מהלכים למזעור ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו. לשם כך הוא מנהל מדידה שוטפת של המח"מ הנגזר מהפעילות החדשה השוטפת, וכן עוקב אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, שלהם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה, ובהם בעיקר שיעור הריבית.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לחשיפה לסיכון הריבית לפי מודל המח"מ, המודד את הטווחים לפירעון של הנכסים ושל ההתחייבויות. במגזר הצמוד למדד לשנת 2009 הוגבל פער המח"מ בין הנכסים להתחייבויות (בהתחשב בשיעור הצפוי של הפירעון המוקדם) ל-0.6± שנה. במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית צומצמה המגבלה על שיעור ההפסד המרבי כתוצאה משינוי של 1% בריבית בכל מגזרי ההצמדה לרמה של 20 מיליוני ש"ח.

הבנק מודד את החשיפה האמורה באמצעות מודל חודשי, תוך מעקב שוטף אחר התפתחויות משמעותיות בפעילויותיו השונות העולות להביא לחריגה ממגבלות אלו. ביום 31 במרץ 2009 עמד פער המח"מ המשוקלל בין הנכסים לבין ההתחייבויות של הבנק במגזר הצמוד למדד, על -0.49 שנים על פי מודל המתחשב באומדן של שיעור הפירעון המוקדם, בהשוואה לפער של -0.54 שנים ביום 31 בדצמבר 2008.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בריבית במגזר צמוד המדד היא קטנה, יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק.

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 במרץ 2009 (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

סה"כ	מטבע חוץ**	מטבע ישראלי		
		צמוד מדד	לא צמוד	
9,473.3	1,109.3	3,706.4	4,657.6	נכסים פיננסיים*
248.4	7.0	241.4	-	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
9,031.2	1,115.7	4,139.4	3,776.1	התחייבויות פיננסיות
248.3	5.9	-	242.4	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
442.2	(5.3)	(191.6)	639.1	שווי הוגן נטו

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

שינוי בשווי הוגן באחוזים		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית				השינוי בשיעורי הריבית
		מטבע ישראלי		מטבע חוץ**		
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	צמוד מדד	לא צמוד	
(5.2)	(23.1)	419.1	(4.4)	(209.4)	632.9	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
0.2	0.9	419.1	(5.2)	(193.3)	639.8	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
6.4	28.5	470.7	(7.2)	(179.4)	657.3	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס נובעת משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון. הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגירעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

במיליוני ש"ח ליום 31/03/09		באחוזים מההון הפיננסי ⁽¹⁾		
סכום מזערי	סכום מרבי	סכום מזערי	סכום מרבי	
-250	250	-50%	50%	הצמדה למדד
-43	43	-8.5%	8.5%	במט"ח ובהצמדה למט"ח
250	750	50%	150%	לא צמוד

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד (ללא ההון של חברות הבת ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ וירושלים חיתום והנפקות בע"מ).

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכות המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות הקצה האחראיות על ניהול הפוזיציות והתאמתן למגבלות החלות עליהן. המידע בדבר גובה הפוזיציות נסקר באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים. להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית) בפועל בכל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

חשיפה במהלך התקופה הנוסקרת ⁽²⁾			חשיפה ליום 31/03/09	
ממוצעת	מזערית	מרבית		
מיליוני ש"ח				
-138.6	-193.4	-41.4	-106.6	הצמדה למדד
12.5	5.6	18.3	18.3	במט"ח ובהצמדה למט"ח

(2) החשיפה במגזר הצמוד למדד הינה ב- 15 לכל חודש.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכוני הנזילות

סיכון הנזילות נובע מאי-הוודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם נתנו בריבית משתנה) שמומנו מפיקדונות לטווח קצר. סיכון הנזילות קיים גם כאשר גיוס הפיקדונות לטווח הקצר מתאים לתקופת שינויי הריבית בהלוואות, אף שבכך מצטמצמת החשיפה לסיכון הריבית.

הבנק חשוף לסיכוני נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת הישענות על מפקידים גדולים. בנוסף לכך מושם דגש על הארכת המח"מ של הפיקדונות ושמירה על רמת נזילות גבוהה.

מדיניות הבנק היא להתאים, ככל האפשר, את התקופות לפירעון של המקורות לאלו של השימושים בכל מגזר הצמדה. לאופי האשראי, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המיחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמדידתה. כן נקבע כי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות הנזילות שהבנק נדרש לקיים בתקופת פירעון של עד חודש (להלן: "יחס נכסים נזילים") לא יפחת מ-1. ניתן למדוד את החשיפה לסיכון הנזילות ואת יחס הנכסים הנזילים באמצעות מודל פנימי.

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו לפחות אחת לחודש באמצעות מודל נזילות פנימי (הבנק קבע מהם המצבים בהם נדרשת הרצת המודל בתדירות גבוהה יותר). לצורך המודל אסף הבנק וממשיך לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המיחזור של הפיקדונות והחסכונות. דירקטוריון הבנק קבע את עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחריגות מהמגבלות שנקבעו.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות (על פי המודל הפנימי) על יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות (לתקופת פירעון של עד חודש) לרמה של 1.5 לשנת 2009. מגבלה זו נבחנת מדי רבעון בהתאם להתפתחות מקורות המימון בבנק

ונזילות המערכת הבנקאית ושווקי הכספים בארץ. כמו כן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות נוספות וביניהן גם על הפער שבין תזרים הפירעון של הנכסים לבין זה של ההתחייבויות לפי תקופות. קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשות צפויה של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו. יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות ליום 31 במרץ 2009 עמד על 2.26 בהשוואה ליחס של 2.42 ביום 31 בדצמבר 2008.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, משום שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי הוא סיכון להפסד הנובע מכשל או אי התאמה של תהליכים פנימיים ובכללן שיטות פגומות לעיבוד נתונים, הגורם האנושי כמו טעויות אנוש, מערכות הבנק כגון: העדר תהליכי מניעה ובקרה נאותים או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון התפעולי כוללת סיכונים משפטיים אך אינה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין.

ועידת באזל, המתאמת את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות פרסמה בסוף יוני 2004 את המלצותיה שיכנסו לתוקף בישראל על פי הודעת המפקח על הבנקים ביום 1.1.2010. בהתאם להוראה על הבנק יהיה להקצות הון בגין הסיכונים התפעוליים וזאת החל מיום כניסת ההוראות לתוקף.

בפעילותו השוטפת, חשוף הבנק, כמו כל מערכת פיננסית/בנקאית אחרת, לסיכונים תפעוליים או לסיכונים מעילה והונאה. על מנת להקטין את החשיפה להפסדים מהסיכונים התפעוליים פועל הבנק במספר מישורים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
- ביצוע בקרות מרכזיות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
- ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות.
- שיפורים שוטפים בתהליכים בהתאם להערכת הסיכונים.
- אישור כל תהליך ומוצר חדשים בוועדה ייעודית לניטור סיכונים תפעוליים וסיכונים מעילה והונאה שבראשה עומד המנכ"ל.
- איסוף מידע על אירועי כשל תפעולי לצורך הפקת לקחים.

בבנק פועל מנהל סיכונים תפעוליים (רון שגיא, סמנכ"ל הבנק) הכפוף למנכ"ל ובנוסף קיימת פונקציה של בקרת סיכונים תפעוליים וועדת היגוי לניטור סיכונים תפעוליים כמצוין לעיל. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח שוטף על אירועי כשל תפעוליים ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד גם אם בפועל הפסד זה לא נגרם.

בקרת אשראי וביטחונות על המסחר בניירות ערך

על פי הוראות הבורסה לניירות ערך ובנק ישראל פועל בבנק בקר אשראי וביטחונות, המבצע מעקב בזמן אמת על המסחר בניירות ערך. כמו כן, מפעיל הבנק מנגנוני חסימה והתרעה אוטומטיים במערכת המסחר ומעדכן בה את תוצאות הפעילות בניירות ערך הנסחרים בבורסות מחוץ לישראל, כנדרש בהוראות אלו.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

חוק לתיקון חוק ההוצאה לפועל התשכ"ז - 1967

ב-4 לנובמבר 2008 אושר בקריאה שנייה ושלישית תיקון לחוק ההוצאה לפועל. על פי התיקון, הורחבו סמכויות רשם ההוצאה לפועל לקבל מידע על חייבים וכן להטיל עליהם מגבלות שונות. התיקון מאפשר לזוכה לבחור במסלול גביה מקוצר לחובות עד לסך של 10,000 ש"ח, אשר יופעל ישירות ע"י ההוצל"פ ללא טיפול עו"ד, וכן נקבעו בתיקון תנאים למאסר חייבים אשר צמצמו את האפשרות לנקוט בהליך זה. בנוסף, בוטלה בחוק האפשרות להתנות על זכותו של חייב המפונה מדירתו לקבל דיור חלוף, ונקבעו הנחיות באשר להיקף הפיצוי בגין דיור חלוף אותו יהיה זכאי החייב לקבל. הנחיות אלו יחולו על הלוואות שניתנו לאחר כניסת התיקון לתוקף, אולם במקרים בהם יוכח לרשם ההוצאה לפועל כי לא הובהרה לחייב זכותו לדיור חלוף - יוחל התיקון לחוק גם לגבי הלוואות שניתנו לפני חקיקתו. תחולת התיקון לחוק הינה החל מ 6 במאי 2009. להערכת הבנק, לתיקון המוצע לא תהיה השפעה מהותית על הבנק.

הוראת המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פרסם המפקח על הבנקים חוזר שכלל תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", ההוראות החדשות נדונו בהרחבה בדוח השנתי לשנת 2007 בפרק "שונות". הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך. הנהלת הבנק נערכת ליישום ההוראות ופועלת על פי תוכנית מפורטת עם לוח זמנים ליישומה. בשלב זה לא ניתן לכמת את ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה לראשונה על ההון העצמי ליום 1 בינואר 2010.

שונות

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2008. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

דוח סיכום שנתי, של המבקר הפנימי לשנת 2008, ודוח הביצוע מול תכנון של תכנית העבודה השנתית של המבקר הפנימי לשנת 2008. נדונו בוועדת הביקורת ביום 15 בינואר 2009.

תרומות

מדיניות התרומות של הבנק מבוצעת בהתאם להחלטת ההנהלה ובמסגרת תקציב הבנק. מדיניות זו כוללת קריטריונים לבחירת מוסדות ו/או עמותות.

במסגרת פרויקט "אמץ לוחם" שמפעילה האגודה למען החייל, אימץ בנק ירושלים את ביה"ס לתותחנות שדה בשבטה. ביה"ס לתותחנות שדה (ביסל"ת) בשבטה מיועד להכשיר ולהסמיך את הלוחמים והמפקדים במערך הקני והרקטי בחיל התותחנים.

פרויקט "אמץ לוחם" קושר בין חברות עסקיות לגדודי לוחמים ע"י אימוץ ערכי, תומך ומסייע. אימוץ היחידה מעניק ללוחמים תחושת שייכות ומחזק את תחושת הקונצנזוס סביב שירותם הצבאי.

לבנק התחייבויות עתידיות למתן תרומות במסגרת פרויקט "אמץ לוחם" בסכום של כ- 100 אלפי ש"ח לשנה עד שנת 2011.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות.

האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים ונסיון העבר תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

בתקופה ינואר - מרץ של שנת 2009, לא חלו שינויים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים לעומת אלו שתוארו בדוח השנתי לשנת 2008.

סניפי הבנק

הבנק פועל באמצעות 16 סניפים, הפזורים בכל רחבי הארץ. שניים מסניפיו – בתל אביב וירושלים – משמשים כסניפים מסחריים המשרתים לקוחות עסקיים ומשקי בית גם יחד. בשאר סניפיו מציע הבנק מגוון רחב של שירותים בנקאיים למשקי בית – בעיקר מתן משכנתאות והלוואות, חסכונות ופיקדונות, הנפקת כרטיסי אשראי וכן פעילויות שונות בשוק ההון.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן יעילות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך התקופה הנסקרת, לא אירע כל שינוי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970

ביום 6 באוגוסט 2008 נכנס לתוקפו תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, לפיו תאגיד מדווח נדרש לפרסם דיווח מידי אודות פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה. במועד הנ"ל, הודיעה רשות ניירות ערך לאיגוד הבנקים כי הרשות לא תתערב במקרים בהם לא יינתן גילוי בדוח מידי בקשר עם עסקאות בנקאיות, שאינן מהוות עסקה חריגה כהגדרתה בחוק לפי חוק החברות, בתנאים שונים.

בהתאם להודעת רשות ניירות ערך הנ"ל, החליטה ועדת הביקורת של הבנק בישיבתה ביום 18 בספטמבר 2008, לקבוע קריטריונים לעסקאות חריגות ולעסקאות זניחות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורן. הקריטריונים פורסמו על ידי הבנק במסגרת דו"ח הדירקטוריון לרבעון השלישי לשנת 2008.

ביום 22 בפברואר 2009, הבהירה רשות ניירות ערך במכתבה לאיגוד הבנקים מספר סוגיות הנוגעות לעסקאות בנקאיות כנ"ל, זאת בשים לב להתייחסות התאגידים הבנקאיים במסגרת הדוחות לרבעון השלישי לדרישות רשות ניירות ערך במכתבה מיום 18 בספטמבר 2008. בהתאם להודעה שהתקבלה באיגוד הבנקים, יישום הנחיותיה של רשות ניירות ערך במכתבה מיום 22 בפברואר 2009, נדחה לרבעון השני לשנת 2009.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל (כמשמעותה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 303) הינו דירקטוריון הבנק. קודם לאישור הדוחות הכספיים על ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון וטיוטת הדוח התקופתי השנתי (בדוחות השנתיים בלבד), לוועדת מאזן. וועדת המאזן מונה את יו"ר הדירקטוריון, 3 דירקטורים – מתוכם 1 דירקטור חיצוני. כמו כן, בישיבה נוכחים מנכ"ל הבנק, החשבונאי הראשי וכן נציגים של רואה החשבון המבקר החיצוני.

בישיבת הוועדה נדונים בפרוטרוט הדוחות הכספיים ומתקבלת החלטה על מתן המלצה לדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

לאחר קבלת המלצת הוועדה לעיל לאישור הדוחות הכספיים, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון והדוח התקופתי השנתי (בדוחות שנתיים בלבד), לעיונם של כלל חברי הדירקטוריון. במהלך ישיבת הדירקטוריון, נסקרות התוצאות הכספיות, המצב הכספי ומוצגים נתונים על פעילות הבנק וניתנות תשובות לשאלות הדירקטורים.

בישיבה נוכח גם רואה החשבון המבקר החיצוני של הבנק אשר נותן את חוות דעתו המקצועית ביחס לדוחות הכספיים וכן ביחס לסוגיות חשבונאיות בקשר לדוחות הכספיים. עם סיום הדיון מחליט הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

חוזר בעניין "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיוח כספי - SOX ACT 404"

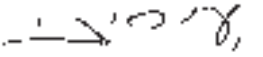
ב-5 בדצמבר 2005 פירסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיף 404 של ה-SOX Act בסעיף 404 נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיוח כספי. הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידיים בנקאיים יישמו את דרישות סעיף 404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחו.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
- יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית של בקרות פנימיות בבנק והליך פיתוחן של מערכות אלה מחייב את הבנק להיערך ולקבוע שלבים ויעדי ביניים עד ליישומן המלא.

הבנק השלים את הפרוייקט על פי לוחות הזמנים שנקבעו והדוחות הכספיים לשנת 2008 כוללים את הצהרת ההנהלה על אחריותה לקיומם ולשמירתם של בקרות פנימיות נאותות ונהלים נאותים בנוגע לדיוח הפיננסי וכן הערכתה לגבי האפקטיביות של בקרות ונהלים אלו.

אבי בזורה
מנהל כללי

יונתן עירוני
יושב ראש הדירקטוריון

25 במאי 2009

נספח
לדוח הדירקטוריון
נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים
שלשלת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2009 (לא מבוקרים)

לשלשלת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		שיעור השינוי ב-%
2008	2009	

באחוזים		
13.9%	16.7%	
13.9%	16.7%	

סכומים מדווחים מיליוני ש"ח		שיעור השינוי ב-%
31.12.08	31.03.09	
49.1	61.1	24%
(0.8)	(3.9)	388%
48.3	57.2	18%
20.9	20.4	-2%
(41.9)	(43.2)	3%
27.3	34.4	26%
(10.6)	(13.6)	28%
16.7	20.8	25%

א. רווח ורווחיות

1. תשואת הרווח הנקי להון הממוצע ⁽¹⁾
2. רווח מאוחד מפעולות רגילות לאחר מיסים ביחס להון הממוצע ⁽¹⁾

3. רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
4. הפרשה לחובות מסופקים
5. רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
6. הכנסות תפעוליות ואחרות
7. הוצאות תפעוליות ואחרות
8. רווח מפעולות רגילות לפני מיסים בסכומים מדווחים
9. הפרשה למיסים
10. רווח נקי

31.12.08	31.03.09
0.09%	0.20%
1.8%	1.8%
11.8%	12.1%

ב. יחסים פיננסיים עיקריים

- הפרשה לחובות מסופקים בגין יתרת אשראי לציבור (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל) בסוף השנה:
11. הפרשה לתקופה ⁽¹⁾
 12. הפרשה מצטברת
 13. יחס הון לרכיבי סיכון

יתרות ליום		שיעור השינוי ב-%
31.12.08	31.03.09	

9,251	9,435	2%
351	466	33%
1,292	1,390	8%
7,510	7,485	0%
7,279	7,356	1%
50	150	200%
1,188	1,135	-5%
520	579	11%
822	856	4%

ג. מאזן - סעיפים עיקריים

14. סך כל המאזן
15. מזומנים ופיקדונות בבנקים
16. ניירות ערך
17. אשראי לציבור
18. פיקדונות הציבור
19. ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
20. תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
21. הון עצמי
22. הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון

ד. סעיפים חוץ-מאזניים

23. יתרת הלואות מפיקדונות לפי מידת הגבייה
24. יתרת ערבויות

(1) במונחים שנתיים אפקטיביים.

הצהרה (certification)

אני, אבי בזורה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2009 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי של הבנק ותזרימי המזומנים לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והמאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אבי בזורה
מנהל כללי

25 במאי 2009

הצהרה (certification)

אני, ארנון זית, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2009 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי של הבנק ותזרימי המזומנים לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והמאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ארנון זית
 חשבונאי ראשי

25 במאי 2009

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (1)

סכומים מדווחים

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) (5) (6)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה (2)
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
3.86	3.86	42.3	4,450.3
	(1.92)	(17.1)	3,588.0
		(1.6)	96.6
		(0.5)	42.8
(2.08)		(19.2)	3,727.4
<u>1.78</u>	<u>1.94</u>		
	1.95	17.8	3,683.8
		0.2	41.7
1.95		18.0	3,725.5
	(1.49)	(15.3)	4,128.5
		0.3	(96.6)
(1.50)		(15.0)	4,031.9
<u>0.45</u>	<u>0.46</u>		
	45.64	111.4	1,130.4
		26.2	333.5
43.24		137.6	1,463.9
	(42.14)	(99.1)	1,078.4
		(15.0)	294.7
(37.62)		(114.1)	1,373.1
<u>5.62</u>	<u>3.50</u>		
	7.61	171.5	9,264.5
		26.4	375.2
8.47		197.9	9,639.7
	(6.12)	(131.5)	8,794.9
		(1.3)	-
		(15.5)	337.5
(6.66)		(148.3)	9,132.4
<u>1.81</u>	<u>1.49</u>		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים (8)

התחייבויות (8)

השפעת נגזרים מגדרים

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים (8)

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל נכסים

התחייבויות (8)

השפעת נגזרים מגדרים

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ - פעילות מקומית (3)

נכסים (8)

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל נכסים

התחייבויות (8)

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (8)

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (8)

השפעת נגזרים מגדרים

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרץ 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים		מיליוני ש"ח
		(3.2)	בגין אופציות
		0.4	בגין מכשירים נגזרים אחרים
		14.3	עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾
		61.1	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס
		(3.9)	הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)
		57.2	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס
		9,264.5	נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון
		17.9	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾
		65.1	נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾
		(8.2)	הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס
		9,339.3	סך כל הנכסים הכספיים
		8,794.9	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון
		6.0	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾
		50.0	התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾
		8,850.9	סך כל ההתחייבויות הכספיות
		488.4	סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות
		61.3	נכסים לא כספיים
		(20.9)	התחייבויות לא כספיות
		528.8	סך הכל האמצעים ההוניים

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (1)

סכומים מדווחים

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרץ 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) (5) (6)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה (2)
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
5.46	5.46	56.9	4,252.4
	(3.99)	(33.3)	3,389.0
		(1.3)	88.6
		(3.3)	332.5
(4.04)		(37.9)	3,810.1
<u>1.42</u>	<u>1.47</u>		
	6.63	57.8	3,571.4
		4.7	257.5
6.69		62.5	3,828.9
	(6.12)	(57.4)	3,836.9
		1.2	(88.6)
(6.13)		(56.2)	3,748.3
<u>0.56</u>	<u>0.51</u>		
	(16.73)	(53.3)	1,191.1
		(18.7)	439.6
(16.53)		(72.0)	1,630.7
	22.87	72.3	1,150.2
		6.7	364.7
19.28		79.0	1,514.9
<u>2.75</u>	<u>6.14</u>		
	2.75	61.4	9,014.9
		(14.0)	697.1
1.97		47.4	9,712.0
	(0.88)	(18.4)	8,376.1
		(0.1)	-
		3.4	697.2
(0.67)		(15.1)	9,073.3
<u>1.30</u>	<u>1.87</u>		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים (8)

התחייבויות (8)

השפעת נגזרים מגדרים

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים (8)

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל נכסים

התחייבויות (8)

השפעת נגזרים מגדרים

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ - פעילות מקומית (3)

נכסים (8)

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל נכסים

התחייבויות (8)

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (8)

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (8)

השפעת נגזרים מגדרים

השפעת נגזרי ALM (9)

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרץ 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים		מיליוני ש"ח
		2.5	בגין אופציות
		0.7	בגין מכשירים נגזרים אחרים
		13.6	עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾
		49.1	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס
		(0.8)	הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)
		48.3	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס
		9,014.9	נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון
		9.1	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾
		11.3	נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾
		(6.4)	הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס
		9,028.9	סך כל הנכסים הכספיים
		8,376.1	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון
		9.0	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾
		173.6	התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾
		8,558.7	סך כל ההתחייבויות הכספיות
		470.2	סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות
		57.0	נכסים לא כספיים
		(20.3)	התחייבויות לא כספיות
		506.9	סך הכל האמצעים ההוניים

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

מטבע חוץ - נומינלי ב-\$ ארה"ב

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	4.15	3.0	293.6
		0.3	50.4
3.89		3.3	344.0
	(1.33)	(0.9)	271.3
		(0.2)	43.5
(1.41)		(1.1)	314.8
2.48	2.82		

פעילות מקומית ⁽³⁾

נכסים ⁽⁸⁾

השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾

השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	6.01	4.7	319.6
		0.3	26.8
5.90		5.0	346.4
	(3.09)	(2.3)	301.6
		(0.2)	21.1
(3.14)		(2.5)	322.7
2.76	2.92		

פעילות מקומית ⁽³⁾

נכסים ⁽⁸⁾

השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾

השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 במרץ 2009

סכומים מדווחים

תוספת ב

31 במרץ 2009						
מעל 5 שנים עד 10 שנים	מעל 3 שנים עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש	
מיליוני ש"ח						
82.1	256.0	125.2	950.3	620.0	2,527.3	מטבע ישראלי לא צמוד
7.7	52.8	197.5	693.0	523.2	2,303.2	סך כל הנכסים
74.4	203.2	(72.3)	257.3	96.8	224.1	סך כל ההתחייבויות
783.5	709.1	505.9	578.2	320.9	224.1	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
						החשיפה המצטברת במגזר
661.3	724.3	1,056.1	707.4	166.0	79.5	מטבע ישראלי צמוד למדד
511.6	1,194.4	910.8	996.1	178.5	110.7	סך כל הנכסים
149.7	(470.1)	145.3	(288.7)	(12.5)	(31.2)	סך כל ההתחייבויות
(507.5)	(657.2)	(187.1)	(332.4)	(43.7)	(31.2)	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
						החשיפה המצטברת במגזר
9.5	8.2	7.9	88.1	63.9	1,006.1	מטבע חוץ⁽²⁾
0.2	4.8	25.4	229.0	252.8	597.3	סך כל הנכסים
9.3	3.4	(17.5)	(140.9)	(188.9)	408.8	סך כל ההתחייבויות
74.2	64.9	61.5	79.0	219.9	408.8	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
						החשיפה המצטברת במגזר
752.9	988.5	1,189.2	1,745.8	849.9	3,612.9	חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית
519.5	1,252.0	1,133.7	1,918.1	954.5	3,011.2	סך כל הנכסים
233.4	(263.5)	55.5	(172.3)	(104.6)	601.7	סך כל ההתחייבויות
350.2	116.8	380.3	324.8	497.1	601.7	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
						החשיפה המצטברת

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.
 (2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

- א. נתונים מלאים על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסעיף המאזני. הזרמים העתידיים שהוונו כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד מועדי הפירעון, או עד למועד שינוי הריבית, המוקדם שבהם.
- ג. הנתונים הינם לפי לוחות סילוקין מקוריים ואינם מביאים בחשבון אפשרות של פירעונות מוקדמים. ברבעון נפרעו הלוואות בפירעון מוקדם במגזר צמוד המדד, בסך של 65.8 מיליוני ש"ח.

31 במרץ 2009					
משך חיים ממוצע שנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח	מעל 20 שנים	מעל 10 עד 20 שנים
0.68	5.20	4,573.9	-	-	13.0
0.35	2.45	3,777.4	-	-	-
0.33	2.75	796.5	-	-	13.0
		796.5	796.5	796.5	796.5
3.58	5.10	3,609.4	-	4.3	210.5
2.92	4.39	3,946.0	-	-	43.9
0.66	0.71	(336.6)	-	4.3	166.6
		(336.6)	(336.6)	(336.6)	(340.9)
0.25	5.41	1,188.7	-	-	5.0
0.26	1.97	1,111.4	-	-	1.9
(0.01)	3.44	77.3	-	-	3.1
		77.3	77.3	77.3	77.3
1.74		9,372.0	-	4.3	228.5
1.49		8,834.8	-	-	45.8
0.26		537.2	-	4.3	182.7
		537.2	537.2	537.2	532.9

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

תוספת ג

31 במרץ 2009

ההוצאה בגין		מיליוני ש"ח			
יתרות חובות בעיתיים	הפרשה ספציפית לחובות מסופקים	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
-	-	18.1	1.6	16.5	חקלאות
1.6	-	76.8	5.7	71.1	תעשייה
144.4	-	1,955.4	755.8	1,199.6	בינוי ונדל"ן
0.1	-	1.6	-	1.6	חשמל ומים
-	-	65.0	0.7	64.3	מסחר
-	-	29.4	-	29.4	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
-	-	118.1	0.2	117.9	תחבורה ואחסנה
1.0	-	7.1	0.1	7.0	תקשורת ושרותי מחשב
10.7	-	308.5	5.9	302.6	שרותים פיננסיים
6.2	-	206.6	13.4	193.2	שרותים עסקיים אחרים
0.3	-	60.2	6.3	53.9	שרותים ציבוריים וקהילתיים
224.1	2.6	5,226.2	4.8	5,221.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
72.8	0.3	568.3	59.0	509.3	אנשים פרטיים - אחר
461.2	2.9	8,641.3	853.5	7,787.8	סך הכל

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו, הכולל את המאזן התמציתי המאוחד ליום 31 במרס, 2009 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים, לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאי הוודאויות הנובעות מהאמור בביאור 6(ג)(2)(א) לדוחות הכספיים ביניים.

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 2009

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	31 במרץ	
	2008 (בלתי מבוקר)	2009 (בלתי מבוקר)
350.7	342.9	466.4
1,291.7	1,243.1	1,390.2
7,510.1	7,318.3	7,484.9
51.8	44.0	51.0
47.0	37.6	42.8
<u>9,251.3</u>	<u>8,985.9</u>	<u>9,435.3</u>

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור
בניינים וציוד
נכסים אחרים
סך כל הנכסים

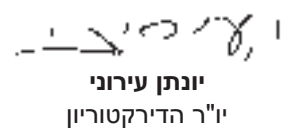
7,279.3	6,851.7	7,356.2
139.5	277.4	133.2
3.7	6.8	4.8
50.0	-	150.0
1,188.3	1,255.4	1,134.6
70.6	76.2	77.1
<u>8,731.4</u>	<u>8,467.5</u>	<u>8,855.9</u>
519.9	518.4	579.4
<u>9,251.3</u>	<u>8,985.9</u>	<u>9,435.3</u>

התחייבויות והון

פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
פיקדונות הממשלה
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
הון עצמי
סך כל ההתחייבויות וההון

ארנון זית
חשבונאי ראשי

אבי בזורה
מנהל כללי

יונתן עירוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
25 במאי 2009

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הפרשה לחובות מסופקים רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
	2008	2009	
	(בלתי מבוקר)		
171.7	49.1	61.1	רווח מפעילות ואחרות
6.8	0.8	3.9	עמלות תפעוליות
164.9	48.3	57.2	הפסדים מהשקעות במניות, נטו
			הכנסות אחרות
82.4	21.2	20.3	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
(1.0)	(0.5)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
1.5	0.2	0.1	משכורות והוצאות נילוות
82.9	20.9	20.4	אחזקה ופחת בניינים וציוד
			הוצאות אחרות
102.6	26.7	27.2	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
24.4	6.0	6.8	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
39.2	9.2	9.2	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
166.2	41.9	43.2	רווח נקי
81.6	27.3	34.4	
29.9	10.6	13.6	
51.7	16.7	20.8	
			רווח נקי למניה (בש"ח)
0.73	0.24	0.30	רווח מפעולות רגילות
0.73	0.24	0.30	

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוחות על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

סך הכל הון עצמי	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר					קרנות הון מפרמיה	הון המניות הנפרע
		עודפים	רווחים (הפסדים) בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן		
מיליוני ש"ח								
א. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2009 ולשנת 2008 (לא מבוקר)								
519.9	-	326.7	(1.4)	(28.0)	222.6	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2008
20.8	-	20.8	-	-	-	-	-	רווח נקי
61.5	-	-	-	61.5	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(5.5)	-	-	-	(5.5)	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(19.1)	-	-	-	(19.1)	-	-	-	השפעת המס המתייחס
1.8	-	-	1.8	-	-	-	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים בניכוי השפעת המס המתייחס
579.4	-	347.5	0.4	8.9	222.6	95.3	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2009
ב. לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)								
502.4	-	282.2	1.3	(3.7)	222.6	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2007
16.7	-	16.7	-	-	-	-	-	רווח נקי
-	7.2	(7.2)	-	-	-	-	-	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן
3.5	-	-	-	3.5	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(3.9)	-	-	-	(3.9)	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
0.2	-	-	-	0.2	-	-	-	השפעת המס המתייחס
(0.5)	-	-	(0.5)	-	-	-	-	הפסדים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים בניכוי השפעת המס המתייחס
518.4	7.2	291.7	0.8	(3.9)	222.6	95.3	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2008
ב. לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)								
502.4	-	282.2	1.3	(3.7)	222.6	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2007
51.7	-	51.7	-	-	-	-	-	רווח נקי
(37.2)	-	-	-	(37.2)	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(1.0)	-	-	-	(1.0)	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
13.9	-	-	-	13.9	-	-	-	השפעת המס המתייחס
(7.2)	-	(7.2)	-	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
(2.7)	-	-	(2.7)	-	-	-	-	הפסדים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
519.9	-	326.7	(1.4)	(28.0)	222.6	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2008

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

כסומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	שלוש החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2008	2009
	(בלתי מבוקר)	
51.7	16.7	20.8
6.8	0.8	3.9
8.1	1.9	2.4
16.3	-	4.4
(16.7)	65.8	(65.5)
66.2	85.2	(34.0)
63.1	-	-
(1,853.7)	(625.9)	(806.9)
1,797.8	677.0	727.9
(7.8)	38.6	50.6
1.0	(0.1)	-
(903.5)	(228.6)	(201.1)
883.2	225.8	233.5
(173.7)	(160.9)	39.4
(16.1)	(2.1)	(1.6)
(9.7)	(11.2)	(11.5)
(219.4)	(87.4)	30.3

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות:

הפרשה לחובות מסופקים

פחת

הפסד מהפרשה לירידת ערך שאינה זמנית

התאמות אחרות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים

תמורה מפידיון אגרות חוב מוחזקות לפידיון

רכישת אגרות חוב זמינות למכירה

תמורה מפידיון ומכירה אגרות חוב זמינות למכירה

ניירות ערך למסחר, נטו

פיקדונות בבנקים, נטו

מתן אשראי לציבור - דיור

גביה מתוך האשראי לציבור - דיור

אשראי לציבור - מסחרי, נטו

רכישת בניינים וציוד

נכסים אחרים, נטו

מזומנים נטו ששימשו לפעילות בנכסים

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2008	2009	
	(בלתי מבוקר)		
319.0	(109.1)	76.9	פיקדונות הציבור, נטו
(31.3)	106.6	(6.3)	פיקדונות מבנקים, נטו
(5.3)	(2.2)	1.1	פיקדונות הממשלה, נטו
50.0	-	100.0	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
2.6	-	5.8	הנפקת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים, נטו
(186.7)	(23.8)	(64.8)	פידיון אגרות חוב, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
(5.7)	4.0	6.7	התחייבויות אחרות, נטו
(7.2)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
<u>135.4</u>	<u>(24.5)</u>	<u>119.4</u>	מזומנים נטו שנבעו מפעילות בהתחייבויות ובהון
(17.8)	(26.7)	115.7	ירידה במזומנים ופיקדונות בבנקים
366.4	366.4	348.6	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
<u>348.6</u>	<u>339.7</u>	<u>464.3</u>	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה

דוחות תזרימי המזומנים לא כוללים מידע על פעילות לפי מידת הגביה:

<u>38.4</u>	<u>13.0</u>	<u>5.4</u>	מתן אשראי לדיוור
<u>9.0</u>	<u>4.0</u>	<u>1.2</u>	מתן הלוואות עומדות ומענקים
<u>353.5</u>	<u>83.1</u>	<u>94.3</u>	גביה מאשראי לדיוור

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית**א - כללי**

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 31 במרץ 2009 (להלן - "דוחות כספיים ביניים"). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2008 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם.

ב - עיקרי המדיניות החשבונאית

1. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות להוראות המפקח על הבנקים בעניין פרסום דוח רבעוני. עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים הביניים זהים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים.

2. גילוי להשפעות תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם והוראות המפקח על הבנקים:

א. תקן חשבונאות מספר 29 - אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בחודש יולי 2006 המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות פרסם את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן - "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדיווח על פי תקנותיו, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים כי:

1. ככוננתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני ה-IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.

2. במחצית השנייה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות (ה-convergence) בין תקני IFRS לבין התקנים האמריקאיים מאידך.

3. לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים על בסיס התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

ב. חוזר בנק ישראל - המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פרסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן - "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה, "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי".

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר התאגיד הבנקאי קובע שצפויה תפיסת נכס, על פיה שווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחשב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן - "FAS 5"), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב שאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך עד כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1 בינואר 2010 (להלן - "מועד היישום לראשונה") ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות הכספיים לתקופות קודמות.

בכל הקשור לבנק למשכנתאות, אשר מיישם את שיטת עומק הפיגור לכל תיק האשראי, ההוראה אימצה את חוזר המפקח מיום 1 בינואר 2006 בנושא הפרשות לפי עומק פיגור.

בשלב זה, לא ניתן להעריך את ההשלכות של יישום ההוראה לכשתיושם, על התוצאות הכספיות העתידיות של הבנק.

ג. תקן חשבונאות מספר 23 - הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה

החל מיום 1 בינואר 2007 הבנק מיישם את תקן חשבונאות מספר 23 (להלן - "התקן"), הקובע את הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. התקן חל על עסקאות, בין היתר, של העברת נכסים, נטילת התחייבות, שיפוי או ויתור והלוואות בין חברה לבין בעל השליטה בה ובין חברות תחת אותה שליטה שמבוצעות לאחר 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני 1 בינואר 2007.

תקן זה אינו חל על עסקאות צירוף עסקים תחת אותה שליטה. החלטת רשות ניירות ערך, החל מ-1 בינואר 2007 הינה שצדפי עסקים של ישויות הנשלטות על ידי אותו בעל שליטה, תסופלנה בשיטה הדומה לשיטת איחוד העניין "AS POOLING" ולא לפי שיטת השווי ההוגן. במקרה של פעולות בעלות אופי של השקעת בעלים עשוי התקן לחול גם על עסקאות עם בעלי מניות שאינם בעלי שליטה מכוח היותם בעלי מניות.

במכתב המפקח על הבנקים צויין כי נערכה בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לגבי הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. לתאריך פרסום הדוח, טרם פורסמו הוראות המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא, לרבות אופן יישומם לראשונה.

ביאור 2 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב

31 במרץ 2009				
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווחים		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך בספרים
	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן (בלתי מבוקר)		
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
רווח כולל אחר מצטבר				
	הפסדים	רווחים		
1,028.6	-	29.4	999.2	1,028.6
272.6	24.3	6.9	290.0	272.6
0.1	-	-	0.1	0.1
1,301.3	⁽²⁾ 24.3	⁽²⁾ 36.3	1,289.3	1,301.3
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
84.8	-	3.7	81.1	84.8
4.1	0.1	-	4.2	4.1
88.9	⁽³⁾ 0.1	⁽³⁾ 3.7	85.3	88.9
1,390.2			1,374.6	1,390.2

אגרות חוב המוחזקות לפדיון -
ממשלתיים
של אחרים
סך הכל אגרות חוב המוחזקות לפדיון

ניירות ערך זמינים למכירה -
אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
של אחרים
מניות
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך למסחר -
אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
של אחרים
סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון העצמי "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערה:

לבנק ירושלים אין פעילות מהותית במכשירים פיננסיים מגובי נכסים אשר יכולים לגרום להפסדים משמעותיים בתחום זה.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב (המשך)

31 בדצמבר 2008				
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווחים		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך בספרים
	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן (מבוקר)		
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
רווח כולל אחר מצטבר^(*)				
	הפסדים	רווחים		
982.3	4.7	9.6	977.4	982.3
201.7	49.9	0.9	250.7	201.7
0.1	-	-	0.1	0.1
1,184.1	54.6 ⁽²⁾	10.5 ⁽²⁾	1,228.2	1,184.1
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
102.7	2.5	2.8	102.4	102.7
4.9	0.5	-	5.4	4.9
107.6	3.0 ⁽³⁾	2.8 ⁽³⁾	107.8	107.6
<u>1,291.7</u>			<u>1,336.0</u>	<u>1,291.7</u>

אגרות חוב המוחזקות לפדיון -
 ממשלתיים
 של אחרים
סך הכל אגרות חוב המוחזקות לפדיון

ניירות ערך זמינים למכירה -
 אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
 של אחרים
 מניות
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך למסחר -
 אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
 של אחרים
סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כלולים בהון העצמי "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערה:

לבנק ירושלים אין פעילות מהותית במכשירים פיננסיים מגובי נכסים אשר יכולים לגרום להפסדים משמעותיים בתחום זה.
 (*) הוצג מחדש.

ביאור 3 - הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2009

סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	הפרשה ספציפית		
		קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
		(בלתי מבוקר)		
144.1	8.6	51.5	6.7	77.3
11.1	1.3	1.3	0.5	8.0
(7.2)	(0.3)	(1.0)	-	(5.9)
3.9	1.0	0.3	0.5	2.1
(2.8)	-	(1.6)	-	(1.2)
<u>145.2</u>	<u>9.6</u>	<u>50.2</u>	<u>7.2</u>	<u>78.2</u>
<u>2.0</u>	<u>1.5</u>	<u>0.5</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
 הפרשה במהלך התקופה
 הקטנת הפרשה
 סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד מחיקות
 יתרת ההפרשה לסוף התקופה
 מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008

סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	הפרשה ספציפית		
		קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
		(בלתי מבוקר)		
139.6	7.8	48.6	6.9	76.3
7.7	0.3	1.0	0.1	6.3
(6.9)	(0.3)	(0.4)	(0.1)	(6.1)
0.8	-	0.6	-	0.2
(0.9)	-	-	-	(0.9)
<u>139.5</u>	<u>7.8</u>	<u>49.2</u>	<u>6.9</u>	<u>75.6</u>
<u>2.0</u>	<u>1.5</u>	<u>0.5</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
 הפרשה במהלך התקופה
 הקטנת הפרשה
 סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד מחיקות
 יתרת ההפרשה לסוף התקופה
 מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור

(1) לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.

(2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

(3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

ביאור 3 - הפרשה לחובות מסופקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור

31 במרץ 2009					
יתרת הפרשה ספציפית					
סה"כ	אחרת	לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	אשראי
(בלתי מבוקר)					
78.2	-	78.2	80.9	151.7	3,901.7
7.1	7.1	-	14.1	72.3	1,137.7
0.1	0.1	-	-	0.1	182.0
85.4	7.2	78.2	95.0	224.1	5,221.4

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה לפי עומק הפיגור הלוואות "גדולות"⁽¹⁾ הלוואות אחרות סה"כ

31 במרץ 2008					
יתרת הפרשה ספציפית					
סה"כ	אחרת	לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	אשראי
(בלתי מבוקר)					
75.6	-	75.6	84.3	161.8	3,921.6
6.8	6.8	-	8.8	42.0	1,014.6
0.1	0.1	-	-	0.1	87.1
82.5	6.9	75.6	93.1	203.9	5,023.3

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה לפי עומק הפיגור הלוואות "גדולות"⁽¹⁾ הלוואות אחרות סה"כ

31 בדצמבר 2008					
יתרת הפרשה ספציפית					
סה"כ	אחרת	לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	אשראי
(מבוקר)					
77.3	-	77.3	79.0	149.9	3,977.9
6.7	6.7	-	12.2	52.8	1,053.9
-	-	-	-	-	173.6
84.0	6.7	77.3	91.2	202.7	5,205.4

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה לפי עומק הפיגור הלוואות "גדולות"⁽¹⁾ הלוואות אחרות סה"כ

(1) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן בניטרול ריבית פיגורים עולה על 0.8 מיליוני ש"ח (ב-31 במרץ 2008 - דומה).

(2) לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים, וללא ניכוי הפרשה כללית ונוספת.

(3) כולל ריבית פיגורים.

(4) כולל יתרת הפרשה ספציפית מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 2.6 מיליוני ש"ח (ב-31 במרץ 2008 - 5.9 מיליוני ש"ח).

ביאור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים שוק".

א - הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2008	31 במרץ	
	2008	2009
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח		
547.8	522.0	570.4
0.7	0.7	0.7
273.9	260.9	285.2
822.4	783.6	856.3

הון ראשוני
הון משני עליון⁽¹⁾
הון משני
סך הכל הון כולל

ב - יתרות משוקללות של סיכון

31 בדצמבר 2008		31 במרץ 2008		31 במרץ 2009	
יתרות סיכון	יתרות ⁽²⁾	יתרות סיכון	יתרות ⁽²⁾	יתרות סיכון	יתרות ⁽²⁾
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
סכומים מדווחים					
מיליוני ש"ח					
6,401.4	9,251.8	6,291.7	8,986.5	6,459.7	9,435.8
521.3	868.3	626.1	773.1	514.8	987.1
6,922.7	10,120.1	6,917.8	9,759.6	6,974.5	10,422.9
51.6	-	48.2	-	82.6	-
6,974.3	10,120.1	6,966.0	9,759.6	7,057.1	10,422.9

סיכון אשראי
נכסים⁽²⁾
מכשירים חוץ מאזניים⁽³⁾
סך הכל נכסי סיכון אשראי
סיכון שוק
סך הכל נכסי סיכון

- (1) הפרשה כללית לחובות מסופקים בסך כ- 0.7 מיליון ש"ח מהווה חלק מההון המשני העליון ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.
- (2) בסעיף אשראי נכללת הפרשה כללית לחומ"ס בהון המשני בסך 0.5 מיליוני ש"ח.
- (3) יתרות משוקללות במקדמי ההמרה לאשראי.

ג - יחס ההון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2008	31 במרץ	
	2008	2009
אחוזים		
7.8	7.5	8.1
11.8	11.2	12.1
10.5	10.5	10.5

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	31 במרץ 2009		במטבע ישראלי		
		(1) במטבע חוץ		צמוד למדד	לא צמוד	
		אחר	דולר של ארה"ב (בלתי מבוקר)			
466.4	-	15.3	91.9	2.1	357.1	נכסים
1,390.2	0.1	-	25.5	566.4	798.2	מזומנים ופיקדונות בבנקים
7,484.9	-	185.2	858.2	3,037.7	3,403.8	ניירות ערך
51.0	51.0	-	-	-	-	אשראי לצבור
42.8	12.2	1.2	11.4	3.2	14.8	בניינים וציוד
<u>9,435.3</u>	<u>63.3</u>	<u>201.7</u>	<u>987.0</u>	<u>3,609.4</u>	<u>4,573.9</u>	נכסים אחרים
						סך כל הנכסים
7,356.2	-	189.0	854.9	2,852.5	3,459.8	התחייבויות
133.2	-	-	56.5	76.7	-	פיקדונות הציבור
4.8	-	-	-	0.6	4.2	פיקדונות מבנקים
150.0	-	-	-	-	150.0	פיקדונות הממשלה
1,134.6	-	-	7.2	1,016.0	111.4	ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
77.1	21.1	0.1	3.7	0.2	52.0	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
<u>8,855.9</u>	<u>21.1</u>	<u>189.1</u>	<u>922.3</u>	<u>3,946.0</u>	<u>3,777.4</u>	התחייבויות אחרות
						סך כל ההתחייבויות
<u>579.4</u>	<u>42.2</u>	<u>12.6</u>	<u>64.7</u>	<u>(336.6)</u>	<u>796.5</u>	הפרש
-	-	-	-	95.3	(95.3)	מכשירים נגזרים מגדרים
						מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(6.0)	7.0	146.1	(147.1)	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
						מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	-	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
<u>579.4</u>	<u>42.2</u>	<u>6.6</u>	<u>71.7</u>	<u>(95.2)</u>	<u>554.1</u>	סך הכל כללי
-	-	-	-	-	-	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	31 במרץ 2008		במטבע ישראלי		
		(1) במטבע חוץ		צמוד למדד	לא צמוד	
		אחר	דולר של ארה"ב (בלתי מבוקר)			
342.9	-	25.9	231.9	3.2	81.9	נכסים
1,243.1	2.3	-	26.6	335.8	878.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
7,318.3	-	186.6	687.0	3,247.3	3,197.4	ניירות ערך
44.0	44.0	-	-	-	-	אשראי לצבור
37.6	12.9	1.3	4.2	5.6	13.6	בניינים וציוד
<u>8,985.9</u>	<u>59.2</u>	<u>213.8</u>	<u>949.7</u>	<u>3,591.9</u>	<u>4,171.3</u>	נכסים אחרים
						סך כל הנכסים
						התחייבויות
6,851.7	-	208.4	825.0	2,596.5	3,221.8	פיקדונות הציבור
277.4	-	-	44.8	82.6	150.0	פיקדונות מבנקים
6.8	-	-	-	3.3	3.5	פיקדונות הממשלה
-	-	-	-	-	-	ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
1,255.4	-	-	6.4	1,135.0	114.0	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
76.2	20.7	6.6	2.7	-	46.2	התחייבויות אחרות
<u>8,467.5</u>	<u>20.7</u>	<u>215.0</u>	<u>878.9</u>	<u>3,817.4</u>	<u>3,535.5</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>518.4</u>	<u>38.5</u>	<u>(1.2)</u>	<u>70.8</u>	<u>(225.5)</u>	<u>635.8</u>	הפרש
						מכשירים נגזרים מגדרים
-	-	-	-	89.8	(89.8)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	8.9	21.6	200.4	(230.9)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(41.6)	-	41.6	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
<u>518.4</u>	<u>38.5</u>	<u>7.7</u>	<u>50.8</u>	<u>64.7</u>	<u>356.7</u>	סך הכל כללי
-	-	-	(45.7)	-	45.7	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

נכסים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	31 בדצמבר 2008				
		במטבע חוץ ⁽¹⁾		במטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד	לא צמוד	
		(מבוקר)				
350.7	-	22.0	100.3	2.0	226.4	נכסים
1,291.7	0.1	-	14.6	523.6	753.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
7,510.1	-	188.8	785.5	3,174.4	3,361.4	ניירות ערך
51.8	51.8	-	-	-	-	אשראי לצבור
47.0	8.8	0.7	5.0	2.2	30.3	בניינים וציוד
<u>9,251.3</u>	<u>60.7</u>	<u>211.5</u>	<u>905.4</u>	<u>3,702.2</u>	<u>4,371.5</u>	נכסים אחרים
						סך כל הנכסים
7,279.3	-	170.5	824.5	2,898.2	3,386.1	התחייבויות
139.5	-	-	61.0	78.5	-	פיקדונות הציבור
3.7	-	-	-	0.8	2.9	פיקדונות מבנקים
50.0	-	-	-	-	50.0	פיקדונות הממשלה
1,188.3	-	-	6.5	1,075.2	106.6	ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
70.6	22.0	10.6	4.1	-	33.9	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
<u>8,731.4</u>	<u>22.0</u>	<u>181.1</u>	<u>896.1</u>	<u>4,052.7</u>	<u>3,579.5</u>	התחייבויות אחרות
						סך כל ההתחייבויות
<u>519.9</u>	<u>38.7</u>	<u>30.4</u>	<u>9.3</u>	<u>(350.5)</u>	<u>792.0</u>	הפרש
						מכשירים נגזרים מגדרים
-	-	-	-	93.6	(93.6)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	(28.5)	81.6	3.9	(57.0)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(36.6)	-	36.6	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
<u>519.9</u>	<u>38.7</u>	<u>1.9</u>	<u>54.3</u>	<u>(253.0)</u>	<u>678.0</u>	סך הכל כללי
-	-	-	(42.7)	-	42.7	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	-	(0.1)	-	0.1	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

ביאור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח****א - מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים⁽¹⁾**

31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	31 במרץ 2009 (בלתי מבוקר)	
541.0	653.3	נסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
478.7	445.5	התחייבויות בלתי חוזרות שאושרו ועדיין לא ניתנו
71.7	73.4	ערבויות לרוכשי דירות
67.2	98.6	ערבויות להבטחת אשראי
55.7	55.8	ערבויות אחרות
		מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
		מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה
* 120.4	145.0	שלא נוצלו
5.1	5.1	מסגרות אשראי שנוצלו וטרם חוייבו
0.7	0.9	אשראי תעודות

(1) היתרות הנ"ל הינן לפני הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים וללא שקלול.
* הוצג מחדש.

ב - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	31 במרץ 2009 (בלתי מבוקר)	
10.3	9.5	חוזי שכירות לזמן ארוך

ג - תביעות**1. כללי**

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

2. כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות כפי שמפורט לקמן.

להלן פירוט תביעות אלה:

א. בחודש יולי 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של מעל מיליארד ש"ח, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. בתביעה ובבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים הנ"ל גבו מהלווים עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין, וכי הלווים זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. התביעה והבקשה לא כללו את אופן חישוב הסכום האמור, ולא פורט בהן איזה חלק ממנו מיוחס לבנק.

בחודש נובמבר 1997 החליט בית המשפט המחוזי, לדחות את התביעה במתכונת של תובענה ייצוגית על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. עם זאת, פסק בית המשפט כי ניתן לדון בתובענה זו כעתירה לסעד הצהרתי בלבד ולא כספי במסגרת תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי. בחודש דצמבר 1997 הגיש הבנק לבית המשפט העליון בקשת רשות לערער על ההחלטה הנ"ל וכן בקשה לעיכוב ההליכים עד לקבלת פסיקתו בענין זה. בקשת עיכוב ביצוע ההליכים נענתה על ידי בית המשפט העליון, וזאת עד להחלטה בענין הבקשה לערעור. בפברואר 2008 הועברה תביעה זו לגישור בפני כב' המשנה לנשיא (בדימוס) תיאודור אור, והצדדים דנים באפשרות לגבש הסכם פשרה.

ביאור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך האם התביעה תוכר כתביעה ייצוגית, וכן את סיכויי התביעה אם לא יצליחו הליכי הגישור.

אם תתקבל התביעה יביא הדבר להקטנה משמעותית בהכנסות הבנק.

ההכנסות משירותים בנקאיים הניתנים ללווים בקשר עם ביטוחי חיים וביטוחי דירות כאמור לעיל, לפני ניכוי עלויות, הסתכמו כדלהלן:

לשנה	לשלושת החודשים		
	שהסתיימה ביום	שהסתיימו ביום	
31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2008	2008	2009	
במיליוני שקלים חדשים			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			<u>מביטוח חיים</u>
12.8	3.2	3.2	לפני השפעת מס
8.1	2.0	2.1	לאחר השפעת מס
			<u>מביטוח דירות</u>
6.8	1.9	1.6	לפני השפעת מס
5.0	1.4	1.2	לאחר השפעת מס

ב. ביום 16 בפברואר 2003, הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב נגד הבנק ושני בנקים למשכנתאות נוספים. כן הוגשה בקשה מטעם התובעים להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. סכום התובענה הייצוגית כנגד שלושת הבנקים מוערך על ידי התובעים בכ-15 מיליון ש"ח. בתביעה זו נטען כי הבנקים גבו פרמיות עבור ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין בגין מרכיב המענק המותנה ו/או ההלוואה העומדת שקיבלו התובעים מהמדינה, מתוקף זכאותם. יובהר כי התביעה כנגד הבנק הינה בגין ביטוח חיים בלבד בעוד שכנגד שאר הבנקים הועלו טענות גם בעניין עריכת ביטוחי רכוש.

ביום 7 בנובמבר 2004 דחה בית המשפט על הסף את אישור הבקשה לתביעה ייצוגית. עם זאת, בית המשפט התיר לחלק מהתובעים (תובעים מס' 1 ו-2) להגיש מחדש את התובענה בהסתמך על חוק הבנקאות ובכפוף לתשלום מלוא האגרה. ביום 8 בפברואר 2005, הגישו התובעים ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וביום 18 במרץ 2009 נדחה הערעור. ביום 7 באפריל 2009 הגישו המערערים בקשה לדין נוסף בתיק. נכון למועד הדוחות הכספיים, לא הוגשה תביעה חדשה של התובעים מס' 1 ו-2.

להערכת הנהלת הבנק, ובהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי הבקשה לדין נוסף קלושים.

ג. כחלק ממערך הבטחונות שבידי הבנק להבטחת פרעון ההלוואות, קיים הסכם עם חברות ביטוח לביטוח חיי לווים בגין הלוואות שקיבלו מהבנק.

בחודש נובמבר 1997 הובא לידיעת הבנק כי חברת הביטוח המבטחת את הלווים בביטוח חיים קיבלה מהממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר מכתב, המורה להפסיק, ב-1 בינואר 1998, העברת תשלומים הקשורים לביטוח חיים לבנק. כפי שפורסם בכלי התקשורת נשלחו מכתבים דומים גם לחברות ביטוח המבטחות לווים של בנקים אחרים למשכנתאות.

לגבי הלוואות אשר ניתנו עד ליום 31.12.05, הנהלת הבנק ממשיכה לפעול לפי ההסכם שנחתם כחוק עם המבטח. לגבי הלוואות אשר ניתנו ותינתנה החל מיום 1.1.06, פועל הבנק בהתאם להנחיות החדשות שפורסמו בעניין זה בפברואר 2005 על ידי המפקח על הבנקים והמפקח על הביטוח.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2009				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
95.0	-	-	-	95.0
239.9	-	239.9	-	-
179.3	-	4.2	25.1	150.0
419.2	-	244.1	25.1	150.0
270.8	212.0	58.8	-	-
270.8	212.0	58.8	-	-
541.6	424.0	117.6	-	-
50.2	-	50.2	-	-
1,106.0	424.0	411.9	25.1	245.0

א. נגזרים מגדרים

Swaps

ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

סך כל הסכום הנקוב

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

סך הכל ברוטו חיובי

סך הכל ברוטו שלילי

2.0	-	-	-	2.0
-	-	-	-	-
12.6	-	12.0	0.6	-
2.5	-	2.5	-	-
3.3	2.0	1.3	-	-
3.3	2.0	1.3	-	-
17.9	2.0	13.3	0.6	2.0
5.8	2.0	3.8	-	-

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

כסומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2008				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
(בלתי מבוקר)				
95.0	-	-	-	95.0
231.5	-	231.5	-	-
267.2	-	3.6	63.6	200.0
498.7	-	235.1	63.6	200.0
480.7	383.6	97.1	-	-
480.7	383.6	97.1	-	-
-	-	-	-	-
45.6	-	45.6	-	-
1,007.0	767.2	239.8	-	-
84.5	-	84.5	-	-
1,685.2	767.2	559.4	63.6	295.0

א. נגזרים מגדרים

Swaps

ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

סך כל הסכום הנקוב

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

סך הכל ברוטו חיובי

סך הכל ברוטו שלילי

1.3	-	-	-	1.3
-	-	-	-	-
7.5	-	4.7	0.3	2.5
7.6	-	7.3	0.3	-
5.9	3.5	2.4	-	-
8.8	3.5	5.3	-	-
14.7	3.5	7.1	0.3	3.8
16.4	3.5	12.6	0.3	-

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

כסומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2008				
סך הכל	חוזים	חוזי	חוזי ריבית	
	בגין מניות	מטבע חוץ (מבוקר)	אחר	שקל - מדד
95.0	-	-	-	95.0
389.6	-	389.6	-	-
78.6	-	3.8	74.8	-
468.2	-	393.4	74.8	-
193.8	58.2	135.6	-	-
193.8	58.2	135.6	-	-
-	-	-	-	-
42.7	-	42.7	-	-
430.3	116.4	313.9	-	-
57.0	-	57.0	-	-
1,050.5	116.4	764.3	74.8	95.0

א. נגזרים מגדרים

Swaps

ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

סך כל הסכום הנקוב

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

סך הכל ברוטו חיובי

סך הכל ברוטו שלילי

0.6	-	-	-	0.6
-	-	-	-	-
4.9	-	2.9	2.0	-
12.9	-	12.9	-	-
12.6	1.9	10.7	-	-
4.3	1.9	2.4	-	-
18.1	1.9	13.6	2.0	0.6
17.2	1.9	15.3	-	-

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

31 במרץ 2009			
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסות
(בלתי מבוקר)			
17.9	-	14.6	3.3
-	-	-	-
17.9	-	14.6	3.3
58.3	-	56.4	1.9
76.2	-	71.0	5.2

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים⁽¹⁾⁽²⁾

בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 במרץ 2008			
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסות
(בלתי מבוקר)			
14.7	-	8.9	5.8
-	-	-	-
14.7	-	8.9	5.8
82.6	4.6	67.8	10.2
97.3	4.6	76.7	16.0

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים

בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2008			
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסות
(מבוקר)			
18.1	8.3	5.5	4.3
-	-	-	-
18.1	8.3	5.5	4.3
66.2	4.2	62.0	-
84.3	12.5	67.5	4.3

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים

בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 0 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2008 - 0 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2008 - 8.3 מיליוני ש"ח).

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 17.9 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2008 - 14.7 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2008 - 9.8 מיליוני ש"ח).

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות על בסיס מאוחד

31 במרץ 2009					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה	מעל 3 חודשים	עד 3 חודשים	
		ועד 5 שנים	ועד שנה		
(בלתי מבוקר)					
245.0	-	150.0	95.0	-	חוזי ריבית (שקל- מדד)
25.1	-	-	25.1	-	חוזי ריבית (אחר)
411.9	-	-	4.2	407.7	חוזי מטבע חוץ
424.0	-	-	-	424.0	חוזים בגין מניות
1,106.0	-	150.0	124.3	831.7	סך הכל
31 במרץ 2008					
(בלתי מבוקר)					
295.0	-	95.0	200.0	-	חוזי ריבית (שקל- מדד)
63.6	-	-	56.5	7.1	חוזי ריבית (אחר)
559.4	45.6	3.6	0.6	509.6	חוזי מטבע חוץ
767.2	-	-	-	767.2	חוזים בגין מניות
1,685.2	45.6	98.6	257.1	1,283.9	סך הכל
31 בדצמבר 2008					
(מבוקר)					
95.0	-	-	95.0	-	חוזי ריבית (שקל- מדד)
74.8	-	-	30.4	44.4	חוזי ריבית (אחר)
764.3	22.5	19.3	3.5	719.0	חוזי מטבע חוץ
116.4	-	-	-	116.4	חוזים בגין מניות
1,050.5	22.5	19.3	128.9	879.8	סך הכל

ביאור 8 - רווח מאוחד מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2008	2009	
(בלתי מבוקר)		
		בגין נכסים
67.7	138.6	מאשראי לציבור
0.1	0.1	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
(18.0)	9.9	מפיקדונות בבנקים
11.7	22.7	מאגרות חוב
(0.1)	0.2	מנכסים אחרים
61.4	171.5	
		בגין התחייבויות
1.4	(117.4)	על פיקדונות הציבור
1.2	(6.7)	על פיקדונות מבנקים
(0.1)	-	על פיקדונות הממשלה
-	(0.1)	על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(20.9)	(7.3)	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
(18.4)	(131.5)	
		בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
(10.6)	9.6	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
3.1	(2.8)	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(7.5)	6.8	
		אחרות
1.2	1.3	עמלות מעסקי מימון
		רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות
2.9	3.6	לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
3.9	5.5	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה, נטו ⁽²⁾
5.6	3.9	הכנסות מימון אחרות
13.6	14.3	
49.1	61.1	סה"כ רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(13.6)	10.6	מזה: הפרשי שער, נטו
		פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעולות מימון
(1.1)	0.3	הכנסות (הוצאות) מימון בגין התחייבויות

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) ברבעון הראשון בשנת 2009 כולל הפרשות לירידת ערך בסך 4.4 מיליוני ש"ח.

ביאור 9 - מגזרי פעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2009						
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי (בלתי מבוקר)	בנקאות פרטית	משקי בית	
						רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
61.1	-	26.8	8.2	6.3	19.8	מחיצוניים
-	-	(1.0)	(0.5)	0.1	1.4	בינמגזרי
						הכנסות תפעוליות ואחרות:
20.4	-	-	2.5	1.0	16.9	מחיצוניים
81.5	-	25.8	10.2	7.4	38.1	סך הכנסות
(3.9)	-	-	(0.5)	0.2	(3.6)	הפרשה לחובות מסופקים
20.8	-	15.0	1.5	2.2	2.1	רווח נקי

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008 *						
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי (בלתי מבוקר)	בנקאות פרטית	משקי בית	
						רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
49.1	-	8.9	11.8	7.0	21.4	מחיצוניים
-	-	(1.0)	(0.5)	0.1	1.4	בין מגזרי
						הכנסות תפעוליות אחרות:
20.9	-	(0.5)	3.9	1.1	16.4	מחיצוניים
70.0	-	7.4	15.2	8.2	39.2	סך הכנסות
(0.8)	-	-	(0.2)	-	(0.6)	הפרשה לחובות מסופקים
16.7	-	4.0	3.6	2.7	6.4	רווח נקי

* סווג מחדש

ביאור 9 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי (מבוקר)	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
171.7	-	12.8	45.8	27.1	86.0
-	-	(3.7)	(4.1)	1.0	6.8
82.9	-	(1.0)	14.3	4.4	65.2
254.6	-	8.1	56.0	32.5	158.0
(6.8)	-	-	(1.9)	0.2	(5.1)
51.7	-	3.3	13.1	10.0	25.3

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

מחיצוניים

בין מגזרי

הכנסות תפעוליות אחרות:

מחיצוניים

סך הכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי (הפסד)

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי

מונבאז 1, בית ארלדן, ירושלים 95150

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב

רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית
אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף קיריון
דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת
מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

□ □ □

החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ
רח' קרן היסוד 18, ירושלים 91079

ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ
רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

ירושלים חיתום והנפקות בע"מ
רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

כתובתינו באינטרנט: www.bankjerusalem.co.il